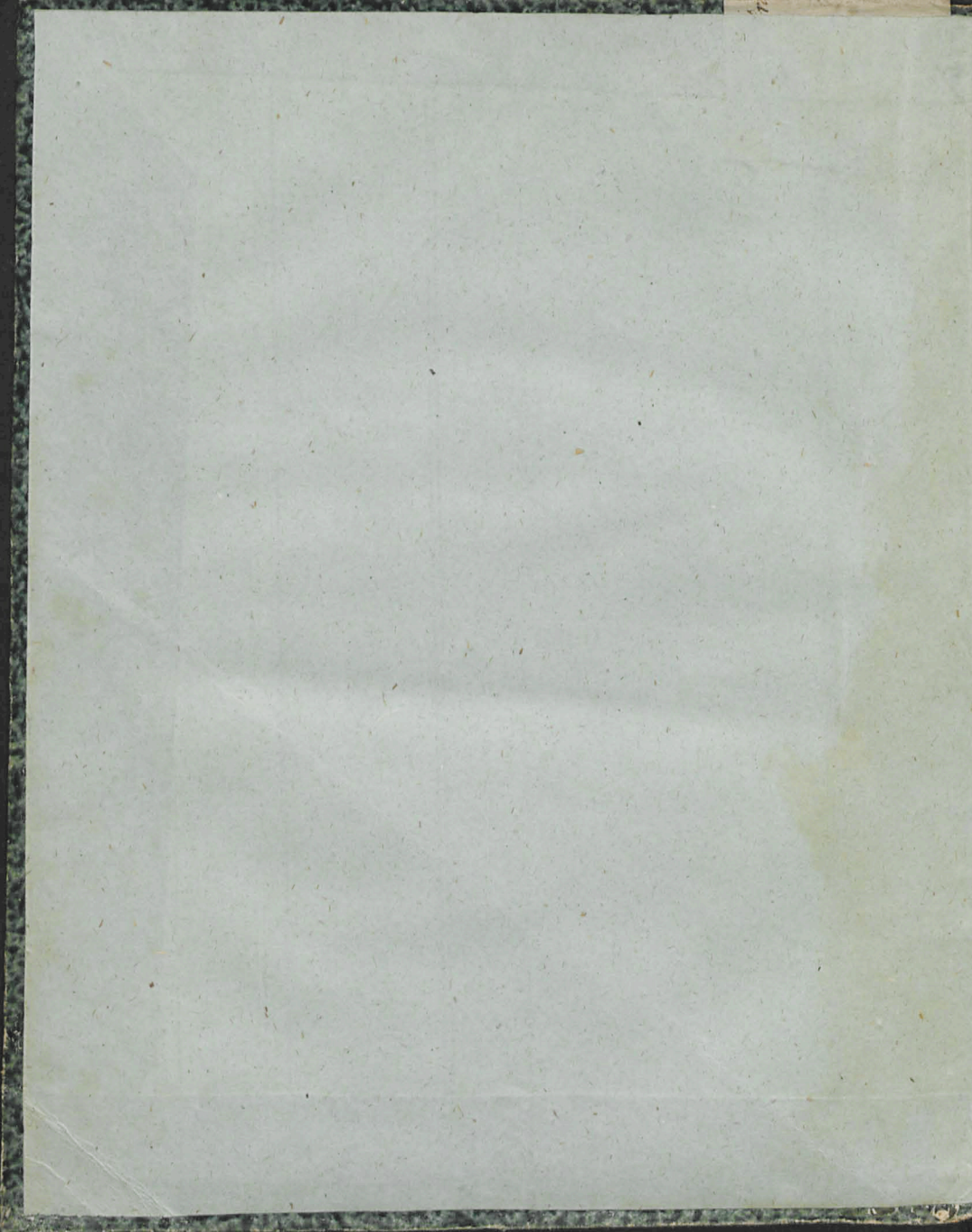

BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVI 3442

150 3002

COELII SEDVLII PRESBYTERI MIRA/
bilium diuinorum Libri quatuor.

Ioachimus Vadianus Lectori.

Inter omnia Maximi facta dictaq; Iesu
Nulla plus animis fidem præstitisse feruntur
De sua deitate / quæ carne condita uixit/
Quam quæ nec potuit homo solus: astra poliuē/
Naturæue modus: Magi nec dolus: Nec inane
Carmen præstigiis: Quibus nēpe nulla potestas
Extat/ aut latices lacu. *in uina* uertere uerbo:
Aut cadaueribus humatis reducere uitam:
Lazarum uelut ipse Christus reduxit in auras.
QVAE si cuncta uelis breui Lector optime libro
Nosse: Sedulium legas: qui arte quæq; subornat
Musica, & facili trahit magna mira; uersu.

36.650

xvi. qu. 3442

Domino sancto: ac Venerabili patri Macedonio
Presbytero Sedulius in Christo Salutem:

Riusquã me Venerabilis pater operis nostri decur-
p so uolumine cẽseas: & ritu forsan seueritatis obiur-
ges: utpote: qui nulla ueteris scientiã prãrogatiua
suffultus: tam immensum paschalis pelagus maiestatis: &
uiris quoq; peritissimis formidandũ parua tyro lintre cu-
currerim. Huius apud te facti causas expurgem: ut cũ me
nõ audacẽ fuisse pbaueris: sed deuotũ: in pectoris tui por-
tum blãda trãquillitate recipias: quẽ gubernãte Deo lata-
beris nulla ptulisse naufragia. Cum secularibus igit̃ studiis
occupatus uim impatiẽtis igenii quod diuinitatis in me p-
uidencia generauit: nõ utilitati animã: sed inani uitã depẽ-
derem: & literatoriã solertia disciplinã lusibus infructuosi
operis nõ auctori Deo deseruaret. Tandẽ misericors Deus
rerũ cõditor clementius sui fabricã iuris aspexit: & stultos
in me mũdanã sapientiã diutius haberi sensus indoluit: ac
fatum prudẽtiã mortalis ingenium cœlesti sale cõdiuit.
Moxq; ut cordis oculos interior caligo deseruit: per sentes
dumosi ruris errãria in herbã floridi cespitis reuolui uesti-
gia. Totoq; nisu melioris arbitrii cultũ illustrati pectoris
Deo dicaui: nõ prãsumptione uirium sarcinã tantã molis
arripiens: sed onus Christi: quod leue nimis est: humili p-
nus deuotione cõplectens: culpa me scilicet arbitratus si-
lentii non carere: si studiosã mẽtis officium: quod uanitati
detulisset ueritati denegarem: cũ & diuina reuerẽter ase-
ri: & humana possunt honeste tractari. Angebar alia rur-
sus animi procella turbati: & ægros anhelitus illa mihi sæ-
pe ratio cõmouebat: q̃a nouerã me: uel tua Pater beatiss.

2

uel aliorum: quos gratia similiter cœlestis illuminat quiddam
p̄fecisse doctrina: quãquam ipsi cūcta monstrãtes aliquẽ
credatis igniculũ in me posse lucere: sed torpor cordis ob/
tusi tanq̄ per uenas silicis scintillam tenuem uix emittit. Et
id ipsum parui fomitis nutrimentũ: quod in me potuit do/
ni cœlestis oleo permanere: nefas esse p̄fabam muti tena/
citate silentii cū nullo partiri. Ne unius talenti dum credi/
tam quãtitatẽ nitor cautius custodire: culpa deforsã pe/
cuniarũ nõ carerem. Inuidiã siquidẽ maculã de sese non ab/
luit: qui alteri conferre denegat: quod cū dederit: nõ amit/
tit. Inter diuersas tamen anxie trepidationis ambages ad
iaciendum huius operis fundamentũ ob hoc maxime pro/
uocatus accessi: ut alios exhortatiõibus ueritatis ad frugẽ
bonã messis inuitans: si quãdo humanã infirmitatis uitiiis
forsan lacessitus impugner: uerbis propriã disputationis
ammonitus metuam. Et qui furta prohibui: fur uideri ue/
rear. & qui rectã soliditatis aliis iter ostendi: procliuioris
lubrica periculosa sectari: & clypeo dominicã protectio/
nis armatus: inimicã iaculationis tela facili repulsione cõ/
temnam. Cur autẽ metrica uoluerim hæc ratione cõpo/
nere: breuiter expedire non differã. Raro pater optime/si/
cut tua quoq; peritia lectionis assiduitate cognoscit: diu/
nã munera potestatis stilo quisquam huius modulationis
aptauit: & multi sunt: quos seculariũ studiorum disciplina
per poeticas magis delitias: & carminũ uoluptates oble/
ctat. Hi quicquid Rethoricã facundiã perlegẽt: negligẽ/
tius asecuntur: quoniã illud haud diligunt. Quod autem
uiderint uersuum blãdimento mellitum: tanta cordis au/
ditate suscipiunt: ut in alta memoria sæpius hæc iterando
cõstituant: & reponãt. Horũ itaq; mores nõ repudiandos

existimo: sed pro insita cōsuetudine: uel natura tractādos:
ut quisq; magis suo ingenio acquiratur Deo. Nec differt
qua quis occasione imbuatur ad fidem: dum tamen uiam
libertatis ingressus nō repetat iniquæ seruitutis laqueos:
quibus ante fuerat irretitus. Hæ sunt pater egregie nostri
operis causæ: non superuacua sicut didicisti: sed cōmoda.
Quæ si probabili ratione non displicent tibi: benignitatis
tuæ donentur fauore: quo paululum ab scripturis celsiori/
bus uacans: humilioribus quoq; libenter impertias. Non
semper aquila super nubes eleuata peruolat: sed etiā re/
missioribus aliquādo pennis descēdit ad terras. Sæpe bel/
liger miles armis: quibus assuetus est dimicare: delectatur
& ludere. An forsan ut ab hac te molestia perlegendi car/
minis in occultis abducas: talibus me blandæ oratiōis uo/
cibus alloqueris. Cur inquiring affabilis amice: quem gra/
tia puræ dilectionis amplector: dum me profusus niteris
uenerari præ cæteris: & fidi propositi sedulitate sectaris:
alios tanquam neglectos offendis. Qui cum sint nō impa/
res: & una mecum soleant religiosæ fidei societate coniun/
gi: me potissimū: ac solum eligas: uel secernas: cui deuotio
nis tuæ dicta committas. Habes Antistitem plenū reue/
rentiæ sacerdotalis Ursinum: qui ab ætatis primæuæ Ty/
rociniō regis æterni castra nō deserens dū uixit: inter bar/
baros pius: inter bella pacatus: accepit testimonium beati
iam meriti: euangelicæ sacramēto doctrinæ. Legimus enī
beati pacifici: quoniā filii Dei uocabuntur. Habes Laurē/
tium difficili cōparatione presbyterum: qui substantiā sui
patrimonii sic erogauit ut ecclesiis: & egenis uniuersa distri/
buens: tanti cēsus effusione nihil perderet. Sapientia per/
uigil, lenitate placabilis: quo & serpentis astutiam cū lege

3
custodiat: & columbæ simplicis animū non amittat. Ha-
bes quoq; meum Gallianū æque presbyterum nō in libris
secularibus eruditum: sed placida bonitate mitissimū. ca-
tholicæ regulam disciplinæ factis potius edocentem: quā
sermone monstrantem. Quid Vrsicini dicā quoq; presby-
teri annosam sapiētiam: & in Christi famulatu nō desiciē-
tem iuuenilem senectam? Quidue Felicem referam? uere
felicem sæculi huius inimicum: cui crucifixus est mundus.
Sunt & alii memorabiles uiri quamplurimi: quos ad hoc
suscipiendum idoneos constat esse officiū. Nec Hierony-
mi diuinæ legis interpretis: & cœlestis Bibliothecæ cultor-
is: exempla pudeat imitari: atq; ad generosas scēminas: &
præclaræ indolis fama subnixas: in quarum mentibus sa-
cræ lectionis instantia sobrium sapientiæ domiciliū collo-
cauit propriæ disputationis documenta trāsmittere. Quis
nō optet & ambiat eximio Synclitices sacræ Virginis: ac
Dei ministræ placere iudicio? Quæ superbi sanguinis no-
bilitatem sic humilitate pronexit ad gloriam: ut in cœlestis
patriæ senatu fieri mereatur athleta. Vere dignum: in quo
dominus habitet: templum ieiuniis castigatū: oratiōibus
refertum: puritate mundissimū: scripturas etiā ecclesiastici
dogmatis ita sitiens epotauit: ut nisi sexus licentia desuisset
posset etiam edocere: licet in membris scēminei corporis
animus sit uirilis. De quotidianæ uero misericordiæ dispē-
satione reticeo: quam sic exercet: ut sileat: sic largitur: ut la-
teat. Indicat tamen eius habitus pauper: ubi census profi-
ciat diues: & ut magnitudo tātæ prudētiae gemina resplē-
dens lampade plus luceret. habet germanā nomine: me-
ritoq; Perpetuā. annis imparem. factis æqualem æuo te-

neram. probitate grandæuā: quæ dum nominis sui digni-
tate pascitur: sic uiuit: ut nequeat amittere: quod uocatur.
Illustris maritali potentia: illustrior religione diuina: pro-
ximam uirginitati continet palmā: in coniugii fœdere ma-
nens pudica. Cætera præter cōspicuos: utpote nuptæ cō-
uenientes ornatus: quæ de sorore diximus: in huius quoq;
moribus inuenimus. Ad hoc ego cōgrua rursus ita tēspō-
sione perfungar. NE quæso pater: quem diligere profu-
teris: abiicias: quē fouere a soles: inuidiose deterreas. Nul-
lum siquidem ex his omnibus uito: de nullius meritis: aut
instructiōe diffido: sed in te cunctos aspicio. Quosdā col-
lationibus assiduæ disputatiōis ad meliora uexisti. quosdā
placidæ maturitatē doctrinæ: desiderio sanctæ cōuersati-
onis implesti. Quibusdā exemplum factus es ad salutem:
alios intra septa gregis tui oues fecisti: alios in fide enutristi
Omnia omnibus factus es: ut omnes saluos efficeres. Cesset
obsecro: plurimorū iactura uerborum. cessent deinceps
longæ excusationis ambages: nec pigeat te post tanti gur-
gitis emēsa discrimina fluctuanti adhuc paginæ: autorita-
tis tuæ anchoram accōmodare. Quatuor igitur mirabili-
um diuinorum libellos: quos ex pluribus pauca comple-
xus usque ad Passionem: & Resurrectionē: Ascensionem
q; domini nostri Iesu Christi quatuor Euangelistarū dicta
congregās ordinauit: contra omnes æmulos tuæ defensio-
ni cōmendo. Huic autem operi: fauente Domino: Pascha-
lis Carminis nomē imposui: quia Pascha nostrum immo-
latus est Christus: cui est Honor: & Gloria: cum Patre: &
Spiritu sancto: per omnia secula seculorū. Amen.

SEDVLLum quoq; ab hinc mille: & centū annos ac plus
 eo fuisse colligimus. quāq; de eo nihil unq; legi: nisi in libris
 decretorū distinctiōe quinta. capite Sācta Romana eccle/
 sia his uerbis. Item uenerabilis uiri Sedulii paschale opus:
 qđ heroicis descripsit uersibus: insigni laude pferimus. Cō/
 iicimus tamen ex eius epistola ad Macedoniū presbyterū
 Iuuēci libros de historia euāgelica nō uidisse Seduliū. Nā
 cū in ea epistola causam reddit: cur uersibus euangeliū scri/
 pserit: Iuuēci qui idem fecerat haud quaquā meminit. Nō
 enī culpa uacaret: si id sciēs prātermisisset: & eo magis: cū
 locus ipse exigeret: ut Iuuenicū: quē imitare: habere se di/
 ceret. Verba uero Sedulii in epistola ad Macedoniū hæc
 sunt. Cur autē metrica uoluerim hæc ratiōe cōponere: bre/
 uiter expedire nō differā. Raro pater optime: qđ & tua pe/
 ritia lectiōis assiduitate cognoscit: Diuinæ mūera potesta/
 tis stilo quisquā huius modulatiōis aptauit. Verū quia in
 eadē epistola de diuo Hieronymo mentionē facit in hunc
 modū. Nec Hieronymi diuinæ legis interpretis: & cœle/
 stis Bibliothecæ cultoris: exēpla pudeat imitari. Puto Hie/
 ronymū: & Seduliū iisdē fuisse tēporibus. Ita tamē ut nec
 Hieronymus de Sedulio in libro de uiris illustribus scribe/
 re potuerit: nec Iuuenici libros: uel loci distātia: uel aliquo
 alio impedimēto Sedulius uiderit. Quanquā illud miror
 Gennadiū: qui post Hieronymū de uiris illustribus scripsit:
 nunquā meminisse Sedulii. Quāobrem arbitror Sedulii
 libros aliquot secula delituisse. Quod uero nec de Aratore
 fit mentio apud Gennadiū: est: quia centum annos: & am/
 plius post Gennadium Arator floruit:

SEDVLII

COELII SEDVLII PRESBYTERI MIRA/
BILIVM DIVINORVM LI/
BER PRIMVS.

Vm sua gentiles studeāt figmenta Poetæ
 Grādisonis pōpare modis: tragicoq; boatu
 Ridiculoue Gete: seu qua libet arte canēdis
 Sæua nefandarum renouent contagia rerum:
 Et scelerum monumenta canant: rituq; magistro
 Plurima niliacis tradant mendacia byblis:
 Cur ego Dauidicis assuetus cantibus odas
 Chordarum resonare decem: sanctoq; uerenter
 Stare choro: & placidis cœlestia psallere uerbis:
 Clara salutiferi taceam miracula Christi:
 Cum possim manifesta loqui/ dominumq; tonantem
 Sensibus: & toto delectet corde fateri:
 Qui sensus & corda dedit: cui conuenit uni
 Facturam seruire suam: cui iure perenni
 Arcibus æthereis una est cum patre potestas:
 Par splendor: communis apex: sociale cacumen:
 Aequus honor: uirtus eadem: sine tempore regnum:
 Semper principium: sceptrum iuge: gloria consors:
 Maiestas similis. Hæc est uia nanq; salutis.
 Hæc firmos ad dona gradus pascalia ducit:
 Hæc mihi carmen erit. Mentēs huc uertite cuncti:
 Hanc constāter opem læsis adhibete medullis:
 Quos letale malum: quos uanis dedita curis
 Attica Cecropii serpit doctrina ueneni.
 Sectātesq; magis uitam spirantis odorem

Legis: Athænei pedorem linquite pagi:
 Quid Labyrintheo Tescidæ erratis in antro:
 Cæcaq; Dædalei lustratis limina tecti:
 Labruscam placidis quid adhuc præponitis uuis:
 Neglectisq; rosis Saliuncam sumitis agri:
 Quid lapides: atq; era coli: quid phana prophani
 Proderit: & mutis animas damnare metallis:
 Parcite puluerei squallentia iugera campi:
 Et steriles habitare plagas: ubi gignere fructum
 Arida nescit humus: nec de tellure cruenta
 Liuida mortiferis uelatis toxica succis
 Tartareis damnata cibus: sed amœna uireta
 Florentum semper nemorum: sedesq; beatas
 Per latices intrare pios: ubi semina uitæ
 Diuinis animantur aquis: & fonte superno
 Lætificata seges spinis mundatur ademptis:
 Ut messis queat esse dei: mercisq; futuræ
 Maxima centenum cumulare per horrea fructum:

Inuocatio diuini auxilii.

Omnipotens æterne Deus: spes unica mundi:
 Qui cœli fabricator ades: qui conditor orbis:
 Qui maris undifonas fluctu surgente procellas
 Mergere uicinæ prohibes confinia terræ:
 Qui solem radiis: & lunam cornibus implet:
 Inque diem: ac noctem lumen metiris utrunq;
 Qui stellas numeras: quarum tu nomina solus
 Signa/potestates/cursus/loca/tempora nosti:
 Qui diuersa nouam formasti in corpora terram:

SEDVLII

Torpentiq; solo uiuentia membra dedisti:
 Qui pereuntem hominem uetiti dulcedine pomi
 Instauras meliore cibo: potuq; sacрати
 Sanguinis: infusum depellis ab angue uenenum:
 Qui genus humanum: præter quos clauferat arca
 Diluuii rapida spumantis mole sepultum:
 Vna iterum de stirpe creas: ut mystica uirtus
 Quod carnis delicta necant: hoc præfule ligno
 Monstraret liquidas renouari posse per undas:
 (Totum nanq; lauas uno baptisinate mundū)
 Pande salutarem paucos quæ ducit in urbem
 Angusto mihi calle uiam: uerbiq; lucernam
 Da pedibus lucere meis: ut semita uitæ
 Ad caulas me ruris agat: quo seruat amœnum
 Pastor ouile bonus: qua uellere præuius albo
 Virginis agnus ouis: grexq; omnis candidus intrat.
 Te duce difficilis non est uia: subditur omnis
 Imperiis natura tuis: rituq; soluto
 Transit in aduersas iussu dominante figuras.
 Si iubeas mediis segetes arere pruinis:
 Melsorem producet hyems: si currere mustum
 Vernali sub sole uelis florentibus aruis:
 Sordidus impressas calcabit uinitor uuas:
 Cunctaq; diuinis parebunt tempora dictis.
 Indicio est antiqua fides: & cana priorum
 Testis origo patrum: nullisque abolenda per æuum
 Temporibus constant uirtutū signa tuarum.
 Ex quibus audaci perstringere pauca relatu
 Vix animis committo meis: siluamq; parentem

Ingrediens aliquos nitor contingere ramos:
 Nam centum licet ora mouens: uox ferrea clamat:
 Centenosq; sonos humanum pectus anhelet:
 Cuncta quis expediet? quorum nec lucida cæli
 Sydera: nec Bibulæ numeris æquantur arenæ?

Enoch nunquam mortuū:

Primus ab usque Chao meritis uiuacibus Enoch
 Multa per innumeros iam sæcula contigit annos:
 Natura perdente modum: quem iure creandi
 Terra tulit genitum: sed mors miratur ademptū.

Sarram uetulam peperisse Isaac.

Saucia iam uetulæ marcebant uiscera Sarræ
 Grandæuo cōsumpta situ: prolemq; negabat
 Frigidus annoso moriens in corpore sanguis
 Cum seniore uiro. Gelidi præcordia uentris
 In partum tumuere nouum: tremebundaq; mater
 Argentes onerata sinus: spem gentis opimæ
 Edidit: & serum suspendit ad ubera natum:
 Mactandumq; deo pater obtulit: at sacer ipsam
 Pro pueri iugulis aries mactatur ad aram.
 O iusti mens sancta uiri: pietate remota
 Plus pietatis habens contempsit uulnera nati:
 Amplexus præcepta dei: typiciq; cruoris
 Auxilio uentura docet: quod sanguine Christi
 Humana pro gente pius occumberet agnus.

Vxorē Loth uersam in statuā salis.

Loth Sodomæ fugiēte chaos dum respicit uxorē

SEDVLII

In statuam mutata salis stupefacta remansit:
 Ad poenam conuersa suam: quia nemo retrorsum
 Noxia contempti uitans discrimina mundi
 Aspiciens saluandus erit: nec debet arator
 Dignum opus exercens uultum in sua terga referre.

Mosem uidisse rubum ardere & nō uri.

Ignibus innocuis flagrans apparuit olim
 Non ardens ardere rubus: nec iuncta calori
 Materies alimenta dabat: nec torrida uiuens
 Sensit damna frutex: sed amici fomitis æstu
 Frondea blanditæ lambebant robora flammæ

Virgam Mosæ mutatā esse in serpentē:

Mitis in immitem uirga est animata Draconem
 Per flexos sinuata globos: linguisq; trifulcis
 Squamea colla tumens: inimicos ore Chelydros
 Sorbuit: & proprii redit in uirgulta rigoris.

Mare rubrū peruium factū Iudæis.

Peruia diuisi patuerunt cærulea ponti
 In geminum reuoluta latus: nudataq; tellus
 Cognatis spolia tur aquis: ac turba pedestris
 Intrat in absentis pelagi mare: perq; profundum
 Sicca peregrinas stupuerunt marmora plantas.
 Mutauit natura uiam: mediumq; per æquor
 Incedens populus rude iam baptisma gerebat:
 Cui dux Christus erat. Clamat nam lectio multas
 Vox domini supererat aquas. Vox denique uerbū est

LIBER .I.

Verbum Christus at est: geminæ qui consona legis
Testamenta gerens ueterem patefecit abyssum:
Ut doctrina sequens planis incederet aruis.

Manna pluuisse in deserto:

Quid referam innumeras cœlesti pane cateruas
Angelicos sumpsisse cibos: nimbisq; superni
Nectaris aëria populum dulcedine pastum:
In pluuiis habuisse dapes: & in imbribus escas:

Aquam de Petra manasse:

Rursus in exustis sitiens exercitus aruise
Qua nimium loca sicca diu: qua terra negatis
Aëgra iacebat aquis: qua spes ablata bibendi:
Viuentiq; fuit: subitas arente metallo
Hauisit aquas: steriliq; latex de rupe manauit:
Et ieiuna nouum uomuerūt marmora potum:

Asinam locutam.

His igitur iam sacra tribus dans munera rebus
Christus erat panis. Christus? petra: Christus in undis:
Angelicis tremefacta minis affatur asella
Sensorem per uerba suum: linguaq; rudenti
Edidit humanas animal pecuale loquelas.

Solem & cætera signa firmata.

Sol stetit ad Gabaon: mediq; cacumine cœli
Fixit anhelantem dilato uespere lucem:
Insolitus frenare diem: nec luna occurrere

SEDVLII

Ordine pigra suo: donec populantibus armis
 Feruidus in gentem gladius consumeret hostem:
 Coniurâte polo. Iam tunc famulata uidebant
 Sydera uenturum præmisso nomine Iesum.

Coruos pauisse Heliam in deserto.

Heliam corui quondam pauere ministri
 Præbentes sine more dapas: alesq; rapinis
 Deditus: atq; auido saturans caua guttura rostro
 Tradidit illæsam ieiunis morsibus escam
 Nunc bonus Helix: qui perfidus antea Noe
 Abluit in terris quicquid deliquit in undis.

Heliam quadrigis in cœlū euectū.

Plenus at ille deo postquam miracula terris
 Plura dedit: meritiscq; suis succedere dignum
 Hæredem propriæ fecit uirtutis amicum:
 Aurea flammigeris euectus in astra quadrigis:
 Qua leuis aerios non exprimit orbita sulcos:
 Sydereum penetrauit iter: curruq; corusco
 Dexterora petens spatio maiore triumphū
 Duxit: & humani metam nō contigit æui.
 Quam bene fulminci prælucens semita cœli
 Conuenit Helix: merito qui & nomine fulgens
 Hac ope dignus erat. Nam si sermonis Achiui
 Vna per accentum mutetur littera: sol est.

Ezechix productam uitam.

Vltima labentis miseratus tempora lucis

Ter quinos quondam regi deus addidit annos:
 Vfus iure suo: patefactaque limina claudens
 Mortis ab occafu uitam conuertit in ortum:

Ionam a Ceto uoratum.

Ionas puppe cadens Ceto forbente uoratus
 In pelago non fenfit aquas: uitale fe pulchrum
 Ne moreretur habens: tutusq; in uentre ferino
 Depositus non præda fuit: uaftumq; per æquor
 Venit ad ignotas inimico remige terras.

Tres pueros in fornace ignis nõ arlifse:

Cum fpirante deo Babylonia facra negarent
 Tres una cum mente uiri: dirumq; subirent
 Exitium sæui Chaldea lege Tyranni:
 Cuius Achemeniam rabies accenderat iram
 Plus fornace fua: medios trudentur in ignes
 Nil urente rogo: tantoq; ardore calentes
 Cordis imagineæ uincunt incendia pœnæ
 Igne animi. O quanta eft credentum gloria: flâmis
 Ardentis fidei reftincta eft flamma camini.

Nabuccodonofor in pecudẽ uerfum:

Digna fed immitem mox perculit ultio regem:
 Nam quod ab humana uecors pietate recessit:
 Agreftes pecudum confors fuit ille per herbas:
 Aulica depafto mutans conuiuia fœno:
 Pronus ab amne bibit: feptenaq; tempora Iuftrans
 Omnibus hircutus filuis & montibus errat.

SECVLII

Danieli mites factos Leones.

Nec minus & Darii furuerunt iussa Tyrannis
 Hebræumq; decus Daniel decernitur insons
 Ieiunis cibus esse feris: sed bellua iusto
 Mitis facta uiro sanctos ne læderet artus:
 Cœpit amare famem. Rabies mollita furorem
 Deposuit sæuisq; in faucibus ira quieuit.
 Et didicere truces prædam seruare leones.

Peroratio prædictorum miraculorum.

Dic ubi sunt natura tuæ post talia leges?
 Quis toties tibi iura tulit? qui tartara iussit
 Translatum nescire uirum? sterilemq; marito
 Fœcundauit anum? sacram præcepit ad aram
 Sponte uenire pecus? muliebres transtulit artus
 In simulachra salis? ramos incendia passos
 Non ardere dedit? uirgultum soluit in anguem?
 Per pelagus siccauit iter? mirabile nymbis
 Manna pluit? qui saxo latices produxit ab imo?
 Quadrupedem sari plano sermone coegit?
 Suspensis rapidas elementis distulit horas?
 Per uolucrumq; hominē pasci dedit? atq; coruscis
 In cœlum transuexit equis? iam morte grauato
 Adiecit tria iustra uiro? prædonis in ore
 Naufragio fundauit opem? flagrante camino
 Seruauit sub rore pios? per pascua regem
 Pavit ut hirsutam pecudem: rictusq; Leonum
 Instimulante fame iussit nescire furorem?

Nempe creatori: cuius quæcunq; uidentur:
 Seu quæcunq; latent: & rerum machina sermo est
 Omne suum famulatur opus: sequiturq; iubentis
 Imperium quacunq; trahit sententia nutu.

In Idolatras.

Heu miseri qui sana colunt: qui corde sinistro
 Religiosa sibi scalpunt simulacra: suumq;
 Factorem fugiunt: ea quæ fecere uerentur.
 Quis furor est: quæ tanta animos demētia ludit?
 Ut uolucrem: turpemq; bouem: tortūq; Draconem
 Semihominēq; canem supplex homo p̄nus adoret?

In eos: qui solem adorant.

Ast alii solem cæcatis mentibus acti
 Affirmant rerum esse patrem: quia rite uidetur
 Clara serenatis infundere lumina terris:
 Et totum lustrare polum: cum constet ab istis
 Motibus instabilem rapidis discursibus ignem:
 Officium: non esse deum: quiq; ordine certo
 Nunc oritur: nunc occiduas dimissus in oras
 Partitur cum nocte uices: nec semper ubiq; est:
 Nec lumen fuit ille manens in origine mundi:
 Cum geminum sine sole diem nouus orbis haberet.

In eos: qui Lunā & alia huiusmodi colūt.

Sic Lunæ quoq; uota ferunt: quā crescere cernūt:
 Ac minui: stellisq; litant: quæ luce fugantur.

Non audent inimica suis: ne lite propinqua:
 Aut rogos exiguas desiccet fortior undas:
 Aut ualidis tenues moriatur fontibus ignes.

Arboreis alius ponit radicibus aras:
 Instituitq; dapes: & ramos flebilis orat:
 Ut natos: caramq; domū: dilecta; rura
 Coniugūq; fidem: famulos censusq; gubernēt.
 Lignee ligna rogas: surdis clamare uideris:
 A mutis responsa petis: quæ iura domorū
 Hac ratione regunt: si cæsa securibus actis
 Ardua pendentis sustentent culmina tecti:
 Aut subiecta focis dapibus famulantur edendis:

Non nulli uenerantur olus: mollesq; per hortos
 Numina sicca rigant: ueriq; hac arte uidentur
 Trāsplantatorum cultores else deorum.

Plura referre pudet: sanctoq; in carmine longum
 Vel damnare nefas: ne mollia sentibus uram
 Lilia: purpurei neu per uiolaria campi
 Carduus & spinis surgat paliurus acutis:

Iam satis humanis erroribus addita monstra
 Risimus: aut tales potius desleuimus actus.
 Nunc cœptam iuuat ire uiam: montemq; per altum
 Nitentes firmare gradus. Properemus in urbem
 Libertatis ope/radians/ubi regia fuluis
 Emicat aula tholis: ubi dantur digna petenti:
 Quærenti spes certa manet: claustrisq; remotis
 Peruia pulsanti rescrantur limina cordi.

Hic est ille lapis reprobus: quem uertice gestat

Cuius onus leue est: cuius iuga ferre suaue est.

Per digesta prius ueteris miracula legis
Rettulimus: sancti cōiunctos flaminis actus:

Quæ genitor socia nati uirtute peregit.

Per digesta rudis nec non miracula legis

Dicemus: sancti coniuncto flaminis actus:

Quæ natus socia patris uirtute peregit.

Semper ut una manens deitatis forma perennis:

Quod simplex triplicet: quodq; est triplicabile simplex.

Arrium aberrasse a fide catholica.

Hæc est uera fides: hanc spreuit habere salutem

Arrius infelix: qui curua per auia rectum

Flectere nisus iter: foueam dilapsus in atram

Corruit: & tetri mersus petit ima profundi:

Tam uacuis sensu: iustæ quæ tempore pœnæ

Visceribus fufis uacuis quoq; uentre remansit

Demens: perpetui qui non imitanda parentis

Iura caducorū gradibus similauit honorum:

Nanq; homines inter: natum genitore minorem

Lex carnalis habet: quoniã pater ipse parentis

Filius ante fuit: mox & qui filius est nunc:

Afforet esse pater. Sic per genus omne nepotum

It noua progenies: & aui numeratur auorum.

At dominus uerbum / uirtus / sapiëntia Christus:

Et totum cōmune patris: de lumine lumen:

De solo solus: cui nec minus est patre quicquã:

Nec quo crescat habet: genitus non quippe creatus.

In se est principium. Non sicut clausula habetur.

SEDVLII

In genitore manens: genitor quoq; clarus in ipso
 Permanet: & rerum caput est deus unus ubiq;
 Non quia: qui summus pater est: & filius hic est:
 Sed quia quod summus pater est: & filius hoc est:
 Sic ait ipse docens: ego in patre: & pater in me est.
 Rursus: ego atq; pater unum sumus: Arrius unum
 Debet scire: sumus Sabellius esse fatendum.

Iste fidem ternam: ast hic non amplectitur unam:

Ambo errore pares: quanquã diuersa sequantur.

Qualiter assueti uarias producere sectas

Impugnant sua dicta uiri: qui brachia nudis

Ostendunt exerta humeris nil tradere doctis:

Sed tantum certare cati/prudentia quorum

Stulta iacet: quia uana deo est sapientia mundi:

Hic loquitur nimis: ille tacet: hic ambulat/hic stat/

Alter amat fletus: alter crispate cachinnos.

Diuersisq; modis par est uesania cunctis.

Interea dum ritè uiam sermone leuamus:

Spesq; fidesq; meum comitatur in ardua gressum:

Blandius ad summã tandem peruenimus arcem.

En signo sacrata Crucis uexilla coruscant.

En regis pia castra micant: tuba clamat herilis:

Militibus sua porta patet: qui militat/intret.

Ianua uos æterna uocat/ quæ ianua Christus

Aurea perpetuæ capietis præmia uitæ:

Arma quibus domini tota uirtute geruntur:

Et fixum est in fronte decus/ decus/ armaq; porto:

Militiæq; tuæ bone rex pars ultima resto:

Hic præcipue fides in uobis uelut in uobis

Exiguam cōcede domum: tuus incola sanctis
 Ut merear habitare locis: alboq; beati
 Ordinis extremus conscribi in sæcula ciuis.
 Grandia posco quidem: sed tu dare grandia nosti:
 Quem magis offendit: quisquis sperando tepescit.
 Christe faue uotis: qui mundum in morte iacentem
 Viuificare uolens quondam terrena petisti:
 Cælitus humanā dignatus sumere formam:
 Sic aliena gerens: ut nec tua relinquere posses.
 Hoc Matthæus ait: qui hominē generaliter implet:
 Marcus ut alta fremit uox per deserta leonis.
 Iura sacerdotii Lucas tenet ore Iuenci.
 More uolans aquilæ uerbo petit astra Ioannes:
 Quattuor hi proceres una te uoce canentes
 Tempora ceu totidem latum sparguntur in orbem:
 Sic & apostolici semper duodenus honoris
 Fulget apex: numero menses imitatus & horas:
 Omnibus ut rebus totus tibi militet annus:
 Hinc igitur ueteris recolens exordia mortis:
 Ad uitam properabo nouam: lachrymasq; serendo:
 Gaudia longa metam. Nam qui deflemus in Adam
 Semina mittentes mox exultabimus omnes
 Portantes nostros Christo ueniente maniplos.

Adam e Paradiso ciectum.

Expulerat primogenitū sæuissimus anguis
 Florigera de sede uirum: blandiq; saporis
 Illecebris lætum misero portarat amarum.
 Nec solus merita præsumptos conferat iram:

Mortali sub lege iacens: sed prorsus ab ipso
 Humanum simul omne genus. Heu noxia coniunx.
 Noxia tu coniunx magis: an Draco perfidus ille?
 Perfidus ille Draco: sed tu quoque noxia coniunx
 Pro dolor æterni fuerant duo: crescere postquam
 Cœpit origo: perit: clademque a semine sumpsit.
 Quid numerosa dies? quid tempore proderat illo
 Cernere nongentos ultra feliciter annos?
 Progeniemque senum decimam spectare nepotum?
 Iamque suum nescire genus: cum uicta supremis
 Cursibus extremæ fors irreparabilis horæ:
 Sera licet: uentura foret: longumque per æuum
 Vita breuis nihil esse diu cum fine doleret:
 Nec reducem spes ferret opem: primique sepulchrum
 Terrigenæ cæca forberet fauce nepotes.
 Ni pius ille sator: culpas ignoscere promptus:
 Reddere difficilis sua ne factura periret:
 Queque deo similis uiuens astatat imago:
 Dissimilis de morte foret: ueniale misertus
 Instauraret opus: pomisque uetaret acerbis:
 Quæ mandere patres: natorum horrescere dentes:
 Donaretque suis semper placatus: ut unde
 Culpa dedit mortem: pietas daret inde salutem.
 Et ueluti e spinis mollis rosa surgit acutis:
 Nil quod lædat habens: matremque obscurat honore:
 Sic Euæ de stirpe sacra ueniente Maria:
 Virginis antiquæ facinus noua uirgo piaret:
 Ut: quoniã natura prior uitiata iacebat
 Sub ditione necis: Christo nascente: renasci

Posset homo: & ueteris maculam deponere carnis.

Annunciatio.

Hæc uentura senes postquam dixere prophetæ:
 Angelus inactæ cecinit properata Mariæ:
 Et dictum est comitata fides: uterūq; puellæ
 Sydereum mox implet onus: rerumq; creator.
 Nascendi sub lege fuit: stupet innuba tenos
 Virgo sinus: gaudetq; suum paritura parentem.

Virginis partus.

Iamq; nouem lapsis decimi de limine Mensis
 Fulgebat sacrata dies: cum uirgine foeta
 Promissum compleuit opus: uerbum caro factū est
 In nobis habitare uolens. Tunc maximus infans
 Intemerata sui conseruans uiscera templi:
 Illæsum uacuauit iter pro uirgine testis
 Partus adest: clausa ingrediens: & clausa relinquens.
 Quæ noua lux mundo: quæ toto gratia cælo:
 Quis fuit ille nitor Mariæ cum Christus ab aluo
 Processit splendore nouo: uelut ipse decoro
 Sponsus ouans thalamo: forma speciosus amœna
 Præ natis hominū: cuius radiante figura.
 Blandior in labiis diffusa est gratia pulchris.
 O facilis pietas: ne nos seruile teneret
 Peccato dominante iugum: seruilia summus
 Membra tulit dominus: primiq; ab origine mūdi
 Omnia qui propriis uestit nascentia donis:
 Obstus quicquid habuit uelamine nennis.

Quemq; procellosi non mobilis unda profundis
 Terrarum non omne solum: spaciosaq; lati
 Non capit aula poli: puerili in corpore plenus
 Mansit: & angusto deus in præsepe quieuit.

Virginem peperisse Christum:

Salve sancta parens enixa Puerpera Regem:
 Qui cælum: terrãq; tenet per secula: cuius
 Numen: & æterno completēs omnia Gyro
 Imperium: sine fine manet: quæ uentre beato
 Gaudia matris habens: cum uirginitatis honore:
 Nec primam similem uisa es: nec habere sequentem.
 Sola sine exemplo placuisti scœmina Christo.

Tunc prius ignaris pastoribus ille creator
 Enituit: quia pastor erat: gregibusq; refulsit
 Agnus: & angelicus cecinit miracula cœtus.

De tribus Magis & Herode.

Talia Bethleis dum signa geruntur in oris:
 Eoi uenere Magi: sæuumq; Tyrannum
 Grandia sollicitis perturbant nuncia dictis:
 Iudaicis nuper populis orientis ab axe
 Progenitū fulsisse ducem: hoc cœlitus astra:
 Hoc stellam radiare nouam: ferus arbiter aulae
 Aestuât Hebrææ ratus hunc succedere posse
 Mox sibi met: qui primus erat. Tūc fronte serena
 Nubila mentis alens clam mandat ubiq; requiri
 Sicut adorandum: quem tractat fraude necandum.
 Quid furis Herodes? Christum sermone ferarum

Et sensu iugulare cupis? legemq; legendo
 Neglegis? & regi regum tua regna minaris?
 Ne tamen infano careant tua numina facto:
 Patrandum sub honore Crucis sed crimine gentis
 Herodes alius quod tu molire uidebit.

Ergo alacres summo seruantes lumina cælo
 Fixa Magi: sydusq; micans regale secuti
 Optatam tenuere uiam/ quæ lege futura
 Duxit adorantes sacra ad cunabula gentes:
 Thesaurisq; simul pro religione solutis
 Ipsæ etiam ut possent species ostendere Christū.
 Aurea nascenti fuderunt munera regi:
 Tura dedere deo: myrrham tribuere sepulchro:
 Cur tria dona tamen? quoniã spes maxima uita est
 Hunc numerū confessa fides: & tempora summus
 Cernens cūcta deus/ *præsentia/ præterita/ futura/*
 Semper adest: semperq; fuit: semperq; manebit
 In triplici uirtute sui: tunc cœlitus illi
 Per somnum moniti contemnere iussa Tyranni
 Per loca mutati gradientes deuia callis
 In patriam rediere suam. Sic nos quoq; sanctam
 Si cupimus patriam tandem contingere / postquam
 Venimus ad Christum: iam nō repetamus iniquum.

Innocentū puerorū trucidatio.

Ergo ubi delusum se comperit: impius iram
 Rex aperit: si iure queat rex ille uocari:
 Qui pietate caret: propriam qui nō regit iram:
 Ereptumq; gemens facinus sibi ceu Leo frendens

SED VLII

Cuius ab ore tener subito cum labitur agnus:
 In totum mouet arma gregem: manditq; trahitq;
 Molle pecus: trepidæq; uocant sua pignora scætæ
 Nequicquã: & uacuas implent balatibus auras.
 Haud secus Herodes Christo stimulatus adempto
 Sternere collifas paruorum strage cateruas
 Immerito nõ celsat atrox. Quo crimine simplex
 Turba perit? Cur qui uix dum potuere creati
 Iam meruere mori? Furor est in rege cruento:
 Non ratio. primosq; necãs uagitus: & audens
 Innumerum patrare nefas: puerilia mactat
 Millia: plangoremq; dedit tot matribus unum:
 Hæc laceros crines nudato uertice rupit:
 Illa genas secuit: nudum ferit altera pugnif
 Pectus: & infelix mater nec iam modo mater
 Orba super gelidum frustra premit ubera natum:
 Quis tibi tunc lanio cernenti talia sensus:
 Quosue dabas fremitus: cum uulnera feruere late
 Prospiceres arce ex summa: uastumq; uideres
 Misceri ante oculos tantis plangoribus æquor?
 Extinctis tamen quamuis infantibus absens
 Præfens Christus erat: qui sancta pericula semper
 Suscipit: & pœnas alieno in corpore sentit.

Christũ puerũ disputasse cũ senioribus.

Ast ubi bisenos ætatis contigit annos
 Hoc spatium de carne trahens: æuiq; meatus
 Humana pro parte tulit: senioribus esse
 Corde uidebatur senior: legisq; magistros

Inter ut emeritus residebat iure magister.

In Iordane Baptizatū Christum.

Nec mora: (quas etenī uolitās p̄ tēpora mūdus
 Nouit habere moras:?) usus maiore iuuenta
 Sex quasi lustra gerens placidas ad Iordanis undas
 Venit: ut acciperet hoc quod dare uenerat ipse.
 Hunc Baptista potens ut uidit ab amne Ioannes:
 Quem matris dum uentre latet: nondūq; creatus
 Senserat: obstruso iam tunc sermone prophetæ:
 Ut muto genitore fluens: cui munera linguæ
 Post noni taciturna diu spiramina mensis
 Partu redduntur nato. Mox prædicat: Agnus
 Ecce dei ueniens peccatum tollere mundi.
 Tollere cum dicit: quod nō habet: hoc mihi tollit:
 Non mala ut ipse gerat: sed ut ipse nocentia perdat.
 Qualiter in medias cum lux præclara tenebras
 Funditur: & proprio non obfuscata sereno
 Decutit expulsas illæsis uultibus umbras:
 Sic delicta fugans saluator nostra gerendo
 Tersit: & a tactu procul euanescere iussit.
 Tunc uada torrentum simplex ingressus aquarū
 In se cuncta lauat nostræ contagia uitæ:
 Ipse nihil quod perdat habens: sanctoq; liquentes
 Corpore mundauit latices: lymphasq; beauit
 Gurgitis: & propriis sacrauit flumina membris:
 Senserunt elementa deum: mare fugit: & ipse
 Iordanis refluens cursum conuertit in undas.
 Nunc ubi est: seruo quilibet amara suis iquit

Et tu Iordanis retro quid subtrahis amnem?
 Ergo ubi fluminei post mystica dona lauacri
 Egrediens siccas dominus calcauit arenas:
 Confestim patuere poli: sanctusq; columbæ
 Spiritus in specie Christum uestiuit honore:
 Mansuetumq; docet: multumq; incedere mitem
 Per uolucrum: quæ felle caret: natoq; uocato
 Voce patris triplici deus ex ratione probatur:
 Quod pater & natus: quod spiritus est ibi sanctus:
 Quo manet indignus: qui nō numerauerit unum.

Diabolū aduise Christū: ut eū tentaret.

Inde quaterdenis iam noctibus atq; diebus
 Ieiunum dapibus sacro spiramine plenum
 Insidiis tentator adit: doctusq; per artem
 Fallaces offerre dapes: si filius inquit
 Cerneris esse dei: dic ut lapis iste repente
 In panis uertatur opem: miracula tanquam
 Hæc eadem non semper agat: qui saxea terræ
 Viscera frugiferis animans foecundat aristis:
 Et panem de caute creat. Hac ergo repulsus
 Voce prius hominem non solo uiuere pane:
 Sed cuncto sermone dei labefactus & amens.
 Altera uipereis instaurans arma uenenis:
 Cum domino montana petit: cunctasq; per orbem
 Regnorum mōstrauit opes: hæc omnia dicens
 Me tribuente feres: si me prostratus adores.
 Quantum peruersus: tantū est peruersa locutus.
 Scilicet ut fragiles regi effugeret honores.

Qui populis æterna parat: monstrumq; nefandum
Pronus adoraret: cuius super æthera sedes:
Terra pedum locus est: quem nullus cernit: & omnis
Laudat in excelsis summissa uoce potestas.
Christus ad hæc tantum dominū scriptura: deumq;
Iussit adorari: & soli famularier uni:
His quoq; deficiens congressibus audet iniquus
Ter sese attollens animo perstare superbo:
Terq; uoluitus humo fragili considerare bello.
Tunc assumpsit eum sanctam sceleratus in urbem:
Et statuens alti supra fastigia templi:
Si natum genitore deo tete asseris inquit:
Impiger e summo demissus labere tecto.
Nam scriptura docet de te mādasse tonantem:
Angelicis subuectus eas ut tutior ulnis
Ad lapidem ne forte pedem collidere possis.
O quam cæca gerit nigro sub pectore corda
Mens tenebris obscura suis. Hunc ardua templi
Culmina & erectæ quamuis fastigia pinnæ
Credidit in præceps horrescere: maxima summi
Curuauit qui membra poli: coelosq; per omnes
Vectus: in extremæ descendit humillima terræ
Inferiora petens: & non excelsa relinquens.
Dixerat: & ualidi conforsus cuspide uerbi:
Quod tentare suum dominūq; deumq; nequiret:
Victoris fugit ora gemens. Tunc hoste repulso
Coelicolæ assunt proceres: cœtusq; micantes
Angelici: & Christo famulantur rite ministri.

Discipulos ex piscatoribus factos:

Protinus ergo uiros ex piscatoribus aptos
 Humanas piscari animas quæ lubrica mundi
 Gaudia sectantes tanquã uaga cœrula ponti:
 Cæcaq; præcipites tranant incerta profundis:
 Discipulos iubet esse suos: talesq; supernæ
 Conciliat uitæ: quos non uentosa loquendi
 Gloria: nec uana de nobilitate superbus
 Sanguis alat: sed fama tacens: humiliq; refulgens
 Mente nitor cœlo faciat de plebe propinquos.
 Nanq; stulta potens elegit: & infima mundi
 Fortia confundens deus & sapientia perdens.

Quid orandũ edoctos discipulos.

Quin etiam celerem cupiens conferre salutem
 Orandi præcepta dedit: iudexq; benignus
 Indulgenda peti breuiter iubet ut cito præstet
 Sic dicens. Orate patrem baptismate nostrum:
 Iure suum: propriumq; homini concessit honorem:
 Et quod solus habet: cunctos permisit habere.

Pater noster qui es in cœlis.

Cui dominũ cœli patrem memoramus: in ipso
 Iam fratres nos esse decet: nec origine carnis
 Germanum gestare odium: sed pneumatis igne
 Flagrãtes abolere doli monumenta uetusti:
 Atq; nouum gestare hominem: ne forsan ab alto
 Degenerent terrena deo: cui nos duce Christo

Fœcit adoptiuos cœlestis gratia natos.

Sanctificetur nomen tuum.

Sanctificetur ubi dominus: qui cuncta creādo
 Sanctificat: nisi corde pio: nisi pectore casto:
 Ut mereamur eum nos sanctificare colendo:
 Annuat ipse prior sicut benedicier idem
 Si iubet a nobis: a quo benedicimur omnes.

Adueniat regnum tuum.

Adueniat regnum iam iam quæ scilicet illud
 Morte uacans: & sine carens: cui nulla per æuum
 Tempora succedunt: quia nescit tempus habere
 Continuus sine nocte dies: ubi principe Christo
 Nobile perpetua caput amplectente corona
 Victor opima ferens gaudebit præmia miles.

Fiat uolūtas tua sicut in cœlo & in terra:

Iugibus hoc uotis: hoc nocte dieq; precemur:
 Illius ut fiat cœlo: terraq; uoluntas.
 Qui nusquā uult esse nefas: hostemq; nocentem
 Ut cœlo: sic pellat humo: ne corpora nostra
 Tanquā uile solum sæuus sibi uendicet hydus:
 Sed qui cuncta fouet plena pietate redundās
 Omnipotens animas pariter conseruet: & artus.
 Altera pars etenim cœli sumus: altera terræ.

Panē nostrū quotidianū da nobis hodie.

Annonam fidei speramus nono diuino

Ne mens nostra famem doctrinae sentiat unquam
 A Christo ieiuna suo: qui corpore & ore
 Nos saturat simul ipse manens uerbumq;: cibisq;.
 Dulcia nam domini nostris si faucibus haerent
 Eloquia: exuperantq; fauos: atq; omnia mella.

Et dimitte nobis debita nostra: sicut &
 nos dimittimus debitoribus nostris.

Debita laxari qui nobis cuncta rogamus:
 Nos quoq; laxemus: proprii nam cautio uerbi
 Spondentes manifesta tenet: gratiusq; soluti
 Nectimur: alterius si soluere uincla negamus.
 Incipietq; pius decies millena talenta
 Dimittens dominus: si nos affligere propter
 Denarios centum conseruum senserit ullum:
 Tradere confestim tortoribus: inq; feroci
 Carcere constricti non permittemur abire:
 Donec cuncta breuem reddamus adusq; quadratem.

Et ne nos inducas in tentationem.

Non quia nos dominus lucis uia: semita pacis
 In laqueos tentantis agat: sed cum mala nostra
 Deserit: ire finit. Nam quisquis retia mundi
 Delitiosa sequens: luxus: & gaudia blandae
 Perditionis amat: deus hunc uirtutis amator
 Linqvit: & ingreditur qua se tentatio ducit.
 Ab hac ergo pedem retro faciamus: & arctum
 Corde petamus iter: tenuis qua semita monstrat
 Ire per angustam regna ad coelestia portam.

Sed libera nos a malo:

Si cupimus uitare malum: debemus adire:
 Sectariq; bonum. hic quia liberat: ille trucidat:
 Hic alit: ille necat. Nam quantum sydera terris:
 Ignis aquis: lumen tenebris: concordia bellis:
 Vita sepulturis: tantum bona longius absunt
 Dissociata malis. Dextrum unusquisq; necesse est:
 Aut leuum gradiatur iter. Sed dextra bonorum
 Semita conspicuos uocat in sua gaudia iustos:
 Inq; tuos Patriarcha sinus. At leua malorum
 Exercet pœnas: & ad impia tartara mittit.
 Ergo agnis: ouibusq; dei est hæc sola uoluntas:
 Et bona libertas: cuadere torua cruenti
 Ore lupi: uitaq; frui per pascua Christi.

C. S. P. MIRABILIVM DIVINORVM
 LIBER SECVNDVS.

Aquam in uinum conuersam.

Rima suæ dominus thalamis dignat⁹ adesse:
 p Virtutis documēta dedit: cōuiuq; præsens
 Pascere: non pasci ueniens (mirabile) fusas
 In uinum conuertit aquas. Ammittere gaudent
 Pallorem latices. Mutauit lata saporem
 Vnda suum largita merum: mensasq; per omnes
 Dulcia non nato rubuerunt pocula musto.
 Impleuit sex ergo lacus hoc nectare Christus:
 Quippe ferax qui uitis erat: uirtute colenda
 Omnia fructificans: cuius sub tegmine blando

Mitis in occiduas enutrit pampinus uuas.

Reguli filium a febre liberatum.

Regulus hinc nato quidam moriente rogabat
 Flebilis & supplex dominū: quo uiseret ægrum
 Febre laborantem puerum: trepidamq; uetaret
 Labi animam de sede sua. Tunc larga potestas
 Credenti quæ nulla negat: nec dona retardat:
 Velocem comitata fidem: sermone salutem
 Concedens facili: uiuit iam filius inquit
 Perge tuus. Quantū imperii fert iussio Christi?
 Non dixit uicturus erit: sed iam quia uiuit.
 More dei: qui cuncta prius: quam nata uidendo
 Præteritū cernit quicquid uult esse futurum.
 Inde salutiferis incedens gressibus urbes:
 Oppida: rura: casus: uicos: castella peragrans
 Omnia depulsis sanabat corpora morbis.

Leprosum curatum.

Ecce autem medio clamans ex agmine turbæ:
 Leprosus poscebat opem: uariosq; per artus
 Plus candore miser si uis domine inquit ab istis
 Me maculis mūdare potes. uolo Christus ut inquit:
 Confestim redit una cutis: proprioq; decore
 Læta peregrinam mutarunt membra figurā:
 Inq; suo magis est uix cognitus ille colore.

Socrum Petri a febre liberatam.

More Petri ualidæ torreat lampadis æstu

Febris anhela focrum: dubioq; in funere pendens
 Saucia sub gelidis ardebat uita periculis:
 Immensusq; calor frigus letale coquebat.
 At postquam fessos Domini manus attigit artus:
 Igneus ardor erat: totisq; extincta medullis
 Fonte latentis aquæ cecidit uiolentia flammæ:

Fugatos Dæmones:

Quin etiam rabidas nigrorum depulit iras
 Spirituum: ne flatus atrox laceraret iniqua
 Peste homines: operisq; Dei uexaret honorem:
 Quem norat non esse deum: passimq; cateruas
 Vt pius innumeras pulso langore saluti
 Reddidit: & uaria populos a clade leuauit.

Turbatum mare deinde pacatum:

Inde marina petens arentes gressibus algas
 Presit: & exiguæ conscendens robora cymbæ:
 Aequoreas intrauit aquas: dominūq; sequentes
 Discipuli placido librabant Carbasa ponto.
 Iam procul a terris fuerat ratis: actaq; flabris
 Sulcabat medium puppis secura profundum.
 Cum subito fera surgit hyems: pelagusq; procellis
 Vertitur: & trepidam quatiant uada salsa carinā.
 Perculerat formido animos: seseq; putabant
 Naufraga littoreis iam tendere brachia saxis.
 Ipse autem placidum carpebat pectore somnum
 Maiestate uigil: quia non dormitat in æuum
 Qui regit Israel: nec prorsus dormiet unquam.

Ergo ubi pulsa quies: cunctis clamantibus una
 Voce simul: miserere: citus miserere: perimus.
 Auxilio succurre pio. Nil uota moratus
 Exurgens dominus: ualidis mitescere uentis
 Imperat: & dicto citius tumida æquora placat.
 Non erat illa feri pugnax audacia Ponti:
 In dominum tumidas quæ surgere coeret undas:
 Nec metuenda truces agitabant flamina uires:
 Sed lætum exiliens Christo mare compulit imum
 Obsequio feruere fretum: rapidoq; uolatu:
 Mouerunt auidas uentorum gaudia pennas:

Viros a Dæmonibus liberatos.

Interea placido transuectus marmore puppim
 Liquerat: & medios lustrabat passibus agros:
 Cum procul e tumulis gemino stridore ruentes
 Prosilire uiri: quos non mala Dæmone paucos:
 Sed legio uexabat atrox: nexuq; cruento:
 Sæua cathenatis gestabant uincla lacertis:
 Angebat quoq; pœna duplex. Heu dira furoris
 Conditio: qui uim patitur: magis ille ligatur.
 Tunc domini præcepta tremens exire iubentis
 Spiritus infelix hominem non audet adire:
 Effigiem repetens quam Christum cernit habere.
 Sed pecus immunda gaudens lue: semper amicū
 Sordibus: atq; olido consuetum uiuere cœno
 Pro meritis petiere suis: tristescq; phalanges
 Porcinum tenuere gregem. Niger: hispidus horrens:
 Talem quippe domum dignus fuit hospes habere.

Paralyticum liberatum

Hinc alias dominus pelago delatus in oras
 Intrauit natale solum: quo corpore nasci
 Se uoluit: patriamq; sibi pater ipse dicauit:
 Ecce aderant uiuum portantes: iamq; cadauer
 Bis bina ceruice uiri: lectoq; cubantem
 Vix hominem: cui uita manens sine corporis usu
 Mortis imago fuit: resolutaq; membra iacebant
 Officiis deserta suis: fluxosq; per artus
 Languida demissis pendebant uincula neruis:
 Hunc ubi uirtutum dominus conspexit egentem:
 Robore peccatis primum confirmat adeptis:
 Quæ generant augmenta malis: miseroq; iacenti
 Surge ait: & proprium scapulis attolle grabatum:
 Inq; tuam descende domum. Nil iussa moratus
 Cui fuerat concessa salus: uestigia linquens
 Tandem aliena: suis lxtatur uadere plantis:
 Vectoremq; suum grata mercede reuexit.

Filiã Archisynagogi ad uitam reuocatã.

Principis interea Synagogæ filia clauso
 Functã die: superas moriens ammiserat auras.
 At genitor cui finis edax spem prolis adultæ
 Sustulerat: sanctos domini lacrymansq; gemenstq;
 Corruit ante pedes: uix uerba precantia fari
 Singultu quatiente ualens: miserere parentis
 Orbati miserere senis: modo filia dicens
 Vnica uirginis: nec adhuc matura sub annis

Occidit: & misero mihi patris nomen ademit.
 Affer opem: lapsamq; animã per membra refundet
 Qui totum præstare potes. Hæc inquit: & auctor
 Lucis ad extinctæ pergebat funera: gressum
 Vix populo stipante mouens: permistaq; turbis
 Ibat inundantem mulier perpessa cruorem:
 Quæ magnas tenuerat opes: ut sanior esset
 Exhaustaq; domo: nec proficiente medela
 Perdiderat proprium pariter cum sanguine censum.
 Ast ubi credentis iam sano in pectore cœpit
 Diues adesse fides: mediis immersa cateruis
 Nititur auersi uel filum tangere Christi:
 Posteriusq; latens subitam furata salutem
 Extrema de ueste rapit: siccisq; fluentis
 Damnauit patulas audax fiducia uenas.
 Senserat ista deus: cuius de fonte cucurrit
 Quod uirtus secreta dedit: furtumq; fidele
 Laudat: & egregiæ tribuit sua uota rapinæ.
 Ventum erat ad mœsti lugentia culmina tecti
 Deslentemq; domum: moriens ubi uirgo iacebat
 Extremum sortita diem: trepidusq; tumultus
 Omnia lamentis ululans implebat amaris:
 Funereosq; modos cantu lacrymante gemebant
 Tibicines: plangorq; frequens confuderat ædes.
 Ponite sollicita conceptos menre dolores
 Hic sopor est Saluator ait: nec funus adesse
 Credite: nec somno positã lugete puellã.
 Dixerat: & gelida constrictũ morte cadauer
 Spiritus igne fouet: uerboq; immobile corpus

Suscitari atq; semel genitam bis uiuere præstat.
 Obstupuere animis: inopinaq; uota parentes
 Aspiciunt: uersisq; modis per gaudia plangunt.

Duos Cæcos liberatos.

Inde pedem referens geminos uidet ecce sequētes
 Cæcatos clamare uiros: fili inclyte Dauid
 Decute nocturnas extinctis uultibus umbras:
 Et clarum largire diem. Quam credere tutum:
 Quam sanum est cognosse deū. Iam corde uidebant:
 Qui lucis sensere uiam. Tunc cæca precantum
 Lumina diffuso ceu torpens ignis oliuo
 Sub domini micuere manu: tactuq; sereno
 Instaurata suis radiarunt ora lucernis.

Surdo & muto & auditū & uocē redditā.

His ita dimissis alius producitur æger
 Multiplici langore miser: qui uoce relictus:
 Auditū uacuum: solo per inania membra
 Dæmone plenus erat. Hunc protinus ordine sacro
 Curauit uersis deus in contraria causis:
 Dæmonio uacuans: auditū & uoce reformans.

Verba Christi ad apostolos.

Nec minus interea proprios iubet omnia posse
 Discipulos: totisq; simul uirtutibus implens
 Ite ait: & tristes morborum excludite pestes.
 Sed domus Israel: quia nec dum nomine gentes

SED VLII

Dæmonis auferte locum: depellite lepram:
 Functaq; subductæ reuocate cadauera uitæ.
 Sumpsistis gratis: cunctis impendite gratis.
 Ac uelut hoc dicens: ego uobis quippe ministris
 Seruandos committo greges. Ego deniq; pastor
 Sum bonus: & proprios ad uictum largior agros.
 Nemo meis ouibus quæ sunt mea pascua uendat.
 Hæc in apostolicas ideo prius edidit aures
 Omnipotens: ut ab his iam sese authore magistris
 In reliquum doctrina fluens decurreret æuum:
 Qualiter ex uno paradisi fonte leguntur
 Quattuor ingentes procedere cursibus amnes:
 Ex quibus in totum sparguntur flumina mundū:

Dextram torpore liberatam:

Exin conspicuam synagogæ ingressus in aulam
 Aspicit inualidum demisso corpore mancum
 Seminecem membris non totum uiuere: cuius
 Arida torpentem damnarat dextera partem:
 Imperioq; medens gelidam recalescere palmam:
 Præcipit: & reduci diuino more saluti
 Sicut semper agit nil tollit: & omnia reddit:

Mutus & cæcus factus a dæmone liberat:

Ecce iterum ueteres instaurans lubricus artes
 Ille Chelydrus adest: nigri qui selle ueneni
 Liuidus humano gaudet pinguescere tabo.
 Quodq; per alternos toties dispererat ægros

Cui uocem lumenq; tulit: tripliciq; furore
 Saucia membra tenēs mutum quatiebat: & orbum:
 Tunc dominus mundi lux: nostra & sermo parentis
 Sordibus exclusis oculos atq; ora nouauit:
 Verbaq; per uerbum: per lumen lumina surgunt.

Mulier uetusto morbo contracta liberatur.

Venerat & mulier morbo contracta uetusto:
 Non senio: tremebunda: gemens: incurua: caducis
 Vultibus: & solam despectans cernua terram.
 Quæ domino miserante iuges post octo: decemq;
 Membra leuat menses: cœlumq; ac sydera tandem
 Cernit & ardentem solis reminiscitur orbem:
 Totū erecta uidēs: quia quos malus opprimit hostis
 Ima petunt: quos Christus alit sine labe resurgunt.

Ingentē multitudinē quinq; panibus satiatā.

Cumq; dehinc populum sese in deserta secutum
 Vt typicus Moses: uerusq; propheta uideret
 Antiquam sentire famem: maioribus actis
 Antiquam monstrauit opem. Tunc alite multo
 Carnis opima dedit: geminis modo piscibus auxit.
 Sufficiens tunc manna pluit: modo panibus amplū
 Quinq; dedit uictum per millia quinq; uirorum:
 Cætera turba latet: numero nec clauditur ullo
 Maxima paruorum legio: uel maxima matrum:
 Quocq; magis stupeas cophinos ablata replerunt
 Fragmina bisenos: populisq; uorantibus aucta
 Quæ redit a cunctis non est dea copia mensis.

SECVLII

Cū Christus noctu ambulauit sup aquas.

Iamq; senescens gelidi sub cæcula ponti
 Oceano rapiente diem: cum pallor adisset
 Noctis: & astriferas induceret Hesperus umbras:
 Discipuli solo terris residente magistro:
 Vndosum petiere salum: fluctuq; tumente
 Torua laborantem iactabant æquora puppim:
 Aduersus nam flatus erat. Tunc noctis opacæ
 Tempore calcatas dominus super ambulat undas:
 Et uasti premit arua freti: glauciq; fluentis
 Circumfusa sacras lambebant marmora plantas.
 Miratur stupefacta cohors sub calle pedestri
 Nauigeras patuisse uias. At Petrus amicam
 Doctus habere fidem: Christūq; agnoscere semper
 In medias descendit aquas: quem dextra leuauit
 Labentem domini nil tanto in gurgite passum:
 Cui portus fuit illa manus: pelagique uiator
 Libera per uitreos mouit uestigia campos.

De miraculis factis in terra Genesar.

Genesar inde solum domino ueniente: coloni
 Infirmos traxere suos: ut fimbria saltem
 Vix attacta dei morbis mederetur acerbis.
 Et quotquot tetigere: iugem sensere salutem.
 Quam preciosa fuit: quæ nunquā uendita uestis:
 Ipsa omnes modici redimebat munere sili.

Cananae filiam a uexate spiritu liberatae

Hinc Tyrias partes: Sydoniaq; arua petentem
 Anxia pro natae uitio: quam spiritus atrox
 Vexabat stimulis mulier Cananea rogabat:
 Se canibus confessa parem: qui more sagaci
 Semper odorate recubant ad limina mensae:
 Asueti refluas dominorum lambere micas:
 Vox humilis sed celsa fides: quae sospite nata
 De cane fecit ouem: gentisq; in sentibus ortam
 Compulit Hebraei de gramine uescier agri.

Millia aegrotorum a morbis liberata.

Alta dehinc subiens montis iuga plebe sequente
 Millia caecorum: claudorum millia passim
 Leprososq; simul populos: surdasq; cateruas:
 Inualidasq; manus: & quicquid debile uulgi
 Venerat: in priscum componit motibus usum:
 Et reuocata suis attemperat organa neruis.

Septem panibus pasta multa millia hominum.

Cumq; medens aegrum refouet uirtute tumultum
 Tertia lux aderat: steriliq; in cespite nullum
 Contigerat plebs tanta cibum: nimiosq; labores
 Nutribat geminanda fames: si saucia callem
 Turba per ingentem dapibus ieiuna rediret.
 Qua flexus pietate deus qui semper egentum
 Panis adest uictumq; locis sine frugibus infert
 Pisciculis paucis: & septem panibus agmen

Pauit enorme uirum: præterq; infirma secundi
 Sexus ætatis saturauit quatuor illic
 Millia uescentum plus ut mireris & auctas
 Disce fuisse dapes: epulas nutriuit edendo
 Vulgus: & attritæ creuerunt morsibus escæ:
 Reliquiasq; suas sportarum culmina septem
 Expauit fugitiua fames: ubi fragmine sumpto
 Vidit abundantem modico de semine mensem:

Transfiguratio domini in monte.

Nec tamē humano quamuis in corpore Christū
 Matris ab occasu mortalia membra gerentem
 Clam fuit esse deum: quia non absconditur unquam
 Vrbs in monte sedens: modio nec subditur ardens
 Lychnus: anhelantem: sed spargens altius ignem
 Cunctis lumen agit. Radians nam testibus amplo
 Discipulis fulgore tribus uelut igneus ardor
 Solis in ætheream uersus splendore figuram
 Vicerat ore diem: uestemq; tuentibus ipsam
 Candida forma niuis domini de tegmine fulsit.
 O meritum sublime trium: quibus illa uidere
 Contigit in mundo: quæ non sunt credita mundo.
 Quid? quod & Heliam & clarum uidere Moysen
 Ignotos oculis uiderunt lumine cordis:
 Ut maior sit nostra fides hunc esse per orbem
 Principium ac finem: hunc alpha uiderier hunc
 Quem medium tales circumfulsere prophetæ
 Alter adhuc uiuens: alter stans limite uitæ:
 Sydereoq; sono: meus est hic filius æiens:

Ostendit uerbo genitum uox patria Christum.

Fugatū Dæmonē e corpore Pueri.

Postquam corporeos uirtus regressa per artus
 Texit adoratam carnis uelamine formam:
 Atq; palam dominus populis dedit: ecce repente
 Vir humilis mœsto deiectus lumina uultu
 Procedit: supplexq; manus: & brachia tendit.
 Imploratq; gemens: unus mihi filius unus
 Est domine horrenda lacerat quem spiritus iras:
 Nec linquit nisi mergat aquis: aut ignibus atris
 Opprimat: atq; animā dubia sub morte fatiget.
 Hunc precor expulso miseratus utrunq; furore
 Redde mihi uel redde sibi: ne cæca potestas
 Expellat trepidam sub tracto lumine uitam:
 Dixerat: & genua amplectens: genibusq; uolutans
 Hærebat: dominusq; pio iam pectore uotis
 Annuerat. Tunc prædo furens ac noxius hostis
 Cui possessa diu est alieni fabrica iuris
 Peruasa migrare domo compulsus: in iram
 Tollitur accensam: correptaq; carpere membra
 Nititur: & frustra domino prohibente laborans:
 Fugit in obscuras puero uiuente tenebras.

Nō dedignatū Christū soluere tributū Cæsari.

Rex etiam solus regum & dominus dominantū
 Non dedignatus Petro piscante tributum
 Soluere Cæsarem: mediū de currite ponti

SEDVLII

Hamum ferre iubet gerulum didragmatis auri.
 Incola mox pelagi pendentia fila momordit
 Iussa tributa ferens: grauiorq; onerante metallo
 Vilis honor piscis pretio maiore pependit.

Interrogatū dominū quis maior in
 regno cœlorum.

Discipulisq; suis se percutantibus aulae
 Cœlestis regni quis possit maior haberis
 Ut deus & doctor mirabilis: omnibus inquit
 Celsior est humilis: cunctisq; potentior ibit:
 Qui cunctis subiectus erit: seseq; minorem
 Demissa ceruice gerit: uelut iste uideatur
 Paruulus: & monstrat puerum cōsistere paruum.
 Scilicet ingenium teneri sectemur: ut æui
 Non amnis: sed mente iubet: quia mollior ætas
 Nil pompæ mortalis amat: non ambit honorē:
 Nec resupina tumet: sic puræ semita uitæ
 Quantū prona solo: tantū sit proxima cœlo.
 Mens etenim uergens altum petit: altaq; uergit
 Inferiorq; gradus: quo uult descēdere surgit:
 Ecce humilem dominus de stercore tollit egenū:
 Et facit egregios inter residere Tyrannos:
 At contra tumidum pugnaci mente rebellem
 Præcipitem cælo sub tartara iussit abire.
 Pauca loquar si facta dei per singula curram:
 Et speciale bonum; cum sit generale reuoluā.

C. S. P. MIRABILIVM DIVINORVM
LIBER TERTIVS.

Multitudinē languentiū liberatā.

Am placidas Jordanis itē ingressus arenas

I Iudææ sectatus iter: sine nomine mixtum
Vulgus & innūeras releuās a clade cateruas
Suscipit infirmos: & dat discedere sanos.

Nil igitur summo de se sperantibus unquam

Difficile est conferre deo: cui prona facultas

Ardua planare: & curua in directā referre.

Nam quicquid natura negat: se iudice præstat:

Nanq̄ foramen acus sicut penetrare Camelus

Membrorū præ mole nequit: sic diues opima

Fertilitate tumens tenuem non posset adire

Cœlestis regni ducentem ad limina callem:

Ni genitor rerum qui mundum lege coercet:

Et nulla sub lege manet: cui condere uelle est:

Quem frons nulla uidet: sed totum conspicit ipse:

Hoc impossibile est homini dixisset: at alto

Possibile est ius omne deo: multiq̄ molestum

Diuitibus tandem faceret mitescere censum.

Nam proprias bene tractat opes: cœloq̄ recondi

Thesauros uult ille suos: ubi quicquid habetur

Non mordax erugo uorat: nec tinea sulcat:

Nec male defossum famulatur furibus aurum.

Ieiunis qui ferre cibum: sitientibus haustum:

Hospitibus tectum: nudis largitur amictum:

S. I. I.

SED VLII

Atq; aliis largus sibi tantum constat egenus?
 Nec dubie in cœlum substantia peruenit illa:
 Quæ Christo collata datur sub paupere forma:
 Quæ damnis augmenta capit: quæ spargitur ut sit:
 Quæ perit ut maneat: quæ uitam mortua præstat.

Duos cæcos illuminatos.

Præterea geminos dominus considerare cæcos
 Dum quoddam transiret iter comitante caterua:
 Conspicit extinctæ poscentes munera formæ:
 Flebilibusq; uagas implentes uocibus auras:
 Nec cunctata solens pietas inferre salutem
 Quæ sentit flagrare fidem: mox lumina tangens
 Euigilare iubet: quæ somnus præserat ingens.
 Atq; diu clausas referans sub fronte fenestras
 Ingrediente die fecit discedere noctem.

Cæcos & claudos sanatos & ficum
 confestim exiccatam.

Hinc repetita sacri gradiens per moenia tēpli
 Lumina cæcatis dedit: & uestigia claudis.
 Talia Dauidicā post facta reliquerat urbem
 Bethaniæ uicina petens: eademq; reuersus
 Clarefcente die properabat uisere tecta.
 Ecce autem mediis adstans sublimis in aruis
 Frondea ficus erat: cuius in robore nullum
 Repperit exuriens lustrato stipite pomum.
 Arboreisq; comis iam nunc ex germine uestro
 Nullus ait fructus reliquum generetur in ruum:

Confestim uiduata suis ficulnea succis?
 Aruit: & siccis permansit mortua ramis?
 Omnis enim quicumq; deo nil fertile nutrit:
 Ceu sterilis truncus lignis æquabitur ustis:
 At iustus palmæ similis florebit amœnæ:
 Semper habens frondes: & tâquam Libana cedrus:
 Multiplicandus adest: & uertice sydera tangit.

Muto redditam uocem.

Post oblatus ei uirtutem sensit herilem
 Infans sermone carens: quem faucibus arctis
 Angebat uis clausa mali: uitiumq; tacendo
 Prodiderat: sed cuncta solens infirma leuare
 Conditor obfessa pepulit de fauce latronem:
 Et uoci patefecit iter: nexuq; soluto
 Muta diu tacitas effudit lingua loquelas.

Mariæ Magdalene conversio.

Post dominus pharisea petens conuiuia cœnæ
 Orantis dapibus sese impertiuit amici:
 Tunc mulier quam fama nocens: & plurima uitæ
 Mordebant delicta suæ clementia supplex
 Corruit amplectens uestigia: quæq; profulsis
 Irrigat incumbens lachrymis: & crine soluto
 Nec tergere sacras: nec celsat lambere plantas:
 Vnguento fragrante fouens: sententia donec
 Lata dei quem ferre manum non pœnitet unquam:
 Si nos pœniteat ueterem quæsisse ruinam:

SECVLII

Dixisset quodcunq; malo gessisse uideris.
 Vtere pace mea. Magna est medicina fateri
 Quod nocet abscondi. Quoniam sua uulnera nutrit:
 Qui tegit: & plagam trepidat nudare medenti.
 Ea polluta diu: modicum purgata recessit
 Per gemitum: propriiq; lauans se gurgite fletus:
 Munda suis lacrymis redit: & deterfa capillis.

Fugatū Diabolū ab humano corpore.

Iam ꝑ Capharnææ synagogā intrauerat urbis
 Rite docens populos: quem cum uidisset iniquus
 Humano sub corde latens: clamore proteruo
 Spiritus infremuit. Quid nobis & tibi dicens:
 Perdere nos heu Christe uenis. scio deniq; qui sis:
 Et sanctum cognosco dei. Nec plura locutus
 Imperio terrente tacet: hominemq; reliquit
 Pulsus: & in uacuas fugiens euauit auras.

Sic etiam uariis finem langoribus esse
 Fecit: & exclusos semper reticere coegit
 Dæmonas: ac tali prohibet se pandere testi.
 Olim quippe serox: & nigræ mortis amator
 Ille nocens anguis deiectus culmine cœli:
 Cum pompis: sociisq; suis: omniq; nefandæ
 Agmine militia: Christum quem nouerat illic:
 Conspicit in terris uelamine carnis opertum:
 Et gemit esse homini dominū uirtutis amicū.

Mutum & surdum curatū.

Arua legens: placidas dominus calcaret arenas:
 Curauit gemino miserum spiramine clausum:
 Qui uocem non ore dabat: non aure trahebat:
 Sydereæq; manus ruptis penetralibus: omnes
 A tactu patuere fores: lætusq; repente
 Audiriq; loquens: meruitq; audire loquentes.

Cæcum illuminatum.

Tu quoq; uirtutis sensisti munus herilis
 Procumbens oculis: cuius in lumine Christus
 Expuit: & speciem simulatæ mortis ademit.

Piscium magna captura iussu domini.

Hinc maiora docens populos cœlestia: uerum
 Se referat sermone deum: turbasq; frequentes:
 Quæ nimis irruerant cupiens uitare parumper
 Stagna petit parua residensq; Simonis in alno
 Littore sistentem firmabat ab æquore plebem:
 Et dictis iam finis erat. Tunc altius actam
 In pelagus iubet ire ratem: uastoq; profundo
 Retia dimitti piscantia: quæ nihil omnem
 Claudere per noctem uacuo potuere labore:
 Simo paret ouans: & aquosis gentibus instans:
 Linea claustra iacit. Tantumq; immanis apertos
 Impleuit captura sinus: ut præda redundans
 Turbaret geminas cumulado pisce carinas.
 Nam socia istic puppis erat. Sic maxima sæpe
 Gaudia non ferimus: propensaq; uota timemus:
 Quæ deo facilis obsequiis optata uocant:

Filiū unicū uiduæ reuocatū ad uitā:

Talibus insignis uirtutibus ibat in urbem
 Quæ sit dicta Naim: populo uallatus opimo
 Et grege discipulum: miserum cum comminus ecce
 Conspicit efferri iuuenem: gelidumq; cadauer
 Pluribus exequiis: & inani funere passum
 Triste ministerium: cuius fors inuida matrem
 Iandudum uiduam gemina uiduauerat una.
 Nec remorata diu pietas inimica doloris
 Auxilium uitale tulit: tactoq; pheretro:
 Surge ait o iuuenis: parensq; in tempore dicto
 Mortuus a surgit: residensq; loquensq; reuixit:
 Atq; comes genitricis abit. Nam funere torpens
 Et licet ammissæ passus discrimina uitæ
 Non poterat famulus domino clamante tacere:
 Nec uita præsentem mori. Mox agmine uerso
 Deponens trepidum reciduo tramite luctum:
 Candida felicem reuocauit pompa parentem.

Magdalenā a septē dæmonibus liberatā:

Nec tibi parua salus domino medicæte Maria
 Multiplici læsum curauit uulnere sensum:
 Quam fera septenis rabies inuaserat armis
 Dæmonico cuneata globo: sed squameus anguis
 Imperiosa sacri fugiens miracula uerbi:
 Corde tuo depulsus abit: uolucresq; per auras
 In chaos infernæ lapsus penetrabile Gehennæ:
 Septem incensæ cuneas septemq; uelamine traxit.

Potestatem summam discipulis a domino datam.

Neue redudantem cumulado germine mensem
 Exiguus dominus sineret languere colonis:
 Discipulosq; alios: quorum mens conscia recti:
 Puraq; simplicitas: numero: meritoq; resurgens
 Aurea libra fuit: uelut agnos praecepit inter
 Sanguineos properare lupos: asumite dicens
 Iura potestatis: nullum metuatis ut hostem:
 Vipereasq; minas: & Scorpi inimica uenena
 Omnia uirtutis sensu calcate fideli.
 Nulla meis famulis feritas aduersa nocebit:
 Nec tantum hoc gaudete uiri: quod spiritus ater:
 Subiaceat uobis: quantum quod nomina uestra
 Scripsit in aeterno caelestis littera libro:
 Ius est quippe dei: uitam praepone re factis:
 Nam merito cessante bono: miracula nil sunt:
 Quae faciunt plerunq; mali: quibus arbiter orbis
 Nescio uos dicturus erit: discedite cuncti
 Artifices scelerum: rebus qui semper iniquis
 Diuuum simula stis opus. Sic tempore Mosae
 Carminibus quidam uanis Memphis in oris
 Signa dabant: non sponte dei: sed imagine falsa
 Vitibus humanis magicas tribuere figuras:

Hydropisim curatam.

Post phariseorū cuiusdam principis intrat
 Clarificare domum: non escam sumere tantum:
 Ad quam tunc facili conuenerat ipse precatu.

SEDVLII

Hic homo perspicuo distentus uentre tumebat
 Plenus aquæ: grauidamq; cutem suspenderat aluus
 Inclusam peritura necem. Iam membra fluebant
 Accrescente sinu: miserosq; infusa per artus
 Turgida perflatum macies tenuauerat ægrum.
 Inq; uteri spacium totus conuenerat hydrops.
 Non tulit hanc speciem mundi pater: & sua transit
 Sabbata non curans hominem curare paratus:
 Quem uoluit magis esse suū. Nam sabbata propter
 Condita sunt hominē: sed non homo sabbata ppter.
 Tunc pius humentem siccata corporis unda
 Iussit abire luem fluidus mox uiscera morbus
 Deserit: & uacuæ resident in pectore fibræ:
 Carnalemq; lacum pestis lymphata reliquit;

Leprosos decem mundatos;

Cœperat interea dominus Galilea per arua
 Transgrediens sancto quoddã pede tangere castrū.
 Hunc procul ut uidere decem maculosa gerentes
 Leprosi: portenta uiri: quos corpore fœdo
 Discolor obscenis turbabat pœna figuris:
 Præceptor miserere (potes nanq; omnia) Iesu
 Clamantes dixere simul: tunc flexa potestas:
 Quæ nunquã pietate uacat: clementior insit
 Ite: sacerdotū conspectibus ora referte.

Vix unum leprosum ex decē fuisse gratū.

Cumq; uiam peterent: subito mundata uicissim
 Mirantur sua membra uiri: uariumq; tuentes

Else nihil: sese pariter speculantur: & omnes
 Explorant proprias alterno lumine formas:
 Ex quibus ut grates agerent pro munere tanto
 Vix unus reduci conuersus tramite pronus
 Sternitur ad terrā: dominū uirtutis adorans
 Atq; sacerdoti uero sua protulit ora.
 Deniq; pontificū princeps: summusq; sacerdos
 Quis nisi Christus adest: gemini libaminis auctor
 Ordine Melchisedech: cui dantur munera semper:
 Quæ sua sunt: segetis fructus: & gaudia uitis.

Cæcum curatum.

Cum residens cæcus Timæi filius illud
 Prope iter: dominū per quod cognouerat iret:
 Vociferans crebro lumen clamore petisset:
 Nec populo prohibente tacens: accedere iussus
 Ad dominū: palpāte manu: uisumq; recepit:
 Et nullo ducente redit. Quam fortiter instat
 Importuna fides. Quicquid res dura negarit:
 Sola frequens uotis oratio præstat honestis.
 Vnanimem panem sic ille petebat amicum:
 Qui foribus clausis per opaca silentia noctis:
 Obnixeq; diu: confidentq; neganti
 Vocibus assiduis: precibusq; extorsit anhelis:

Christū petiisse aquā a Samaritana.

Præteriensq; uiæ dominus loca Samaritanæ
 Humanam flagrantem sitim collegerat æstu:
 Fonsq; perennis aquæ modicam desiderat undam:

Ut biberet qua corpus erat. Tunc accola gentis
 Stans mulier: paruum puteo quæ traxerat haustū:
 Cum dare cunctatur perituræ munera lymphæ:
 Agnoscens propriam numerofo coniuge uitam:
 Orat inexhausti tribui sibi dona fluenti
 Aeternam positura sitim: qua nemo carere
 Dignus erit: domini nisi merfus gurgite Christi
 Percipiat placidas animæ: non corporis undas.

Mulierē mœcham cur nō lapidatā.

Cumq; sui residens media testudine templi
 Ore tonans patrio: directi ad peruia callis
 Errantem populum monitis conuertit amicis.
 Ecce trahebatur magna stipante caterua
 Turpis adulterii mulier lapidanda reatu:
 Quam pharisea manus placido sub iudice sistens
 Cum damnare parat: plus liberat: omnibus illis.
 Nam simul e turbis proprio sine crimine nullus
 Accusator erat: saxum qui missile primus
 Sumeret: obscenæ feriens contagia mœchæ:
 Nec poterat quisquam festucam uellere paruā
 Ex oculo alterius: proprio qui lumine grandem
 Sciret inesse trabem. Profugus sic ille recessit
 Impetus: & clemens donat sententia culpam
 Iam non peccandi sub conditione solutam.
 Nam uomitum quicumq; suum canis ore relambit:
 Nec ueterem studet hic ueniam: nec habere futurā:
 Huius damna tenens: huius compendia perdens.

Cæcum natum a domino liberatū.

Inde means genitum cernit considerare cæcum:
 Qui male prægnantis dilapsus uentre parentis
 In lucem sine luce ruit. Tunc sanguinis ille
 Conditor humani: mundiꝫ orientis origo
 Imperfecta diu proprii non passus haberi
 Membra operis natale lutum per claustra genarum
 Illiniens hominem ueteri de semine supplet.
 Nec uisum tamen ante capit: quam uoce iubentis
 Accepta domini Siloam uenisset ad undam:
 Et consanguinei forus medicamine limi:
 Pura oculos fouisset aqua. Mox ergo gemellæ
 Vultibus effulgent acies: tandemq; merentur
 Ignotum spectare diem. Cognoscite cuncti
 Mystica quid doceant animos miracula nostros:
 Cæca sumus proles: miseræ de foetibus Euæ
 Portantes longo natas errore tenebras:
 Sed dignante deo mortalem sumere formam
 Tegminis humani: facta est ex uirgine nobis
 Terra salutaris: quæ fontibus abluta sacris
 Clara renascentis referat spiramina lucis.

Lazarū ad uitā post quartū diem reuocatū.

Bethaniæq; solum repetens intrarat: ibiq;
 Lazarus occidua tumulatus sorte iacebat
 Iam quarto sine luce die: claususq; sepulchri
 Marmore: corruptū tabo exhalabat odorem:
 Flebant germanæ: flebat populatio præsens:

Flebat & omnipotens: sed corpore: non deitate:
 Exanimescq; artus illa pro parte dolebat:
 Qua moriturus erat: lacrymis implebat amicū:
 Maiestate deum. Quid credere Martha moraris.
 Quidue Maria gemis? Christum dubitatis an unum
 Possit ab infernis hominem reuocare cauernis:
 Qui dabit innumeras post funera surgere turmas?
 Ergo ubi clamantis Domini sonuit tuba dicens:
 Lazare perge foras: magno concussa pauore
 Tartara dissiliunt: herebi patuere recessus:
 Extremuit letale chaos: mortisq; profundæ
 Lex perit: atq; anima proprias repetente medullas:
 Cernitur ante oculos uiuens astare cadauer
 Postq; sepulchralem tanquã recreatus honorem:
 Ipse sibi moriens & posthumus extat & hæres.

Christum asino uectum.

Vtq; caduca uagi contemnens culmina secli
 Monstraret se rite deum: non curribus altis:
 Qui pōpæ est mortalis honor: rapidisq; quadrigis
 Puluereum sulcauit iter: nec terga frementis
 Ardua pressit equi: phaleris qui pictus & ostro
 Ore cruentatū mandenti concutit aurum.
 Sed lento potius gestamine uilis aselli
 Reçtori suffecit honos: leuis ungula cuius:
 Vt tanto sessor decus mirabile portans:
 Nobilior sub fasce foret: non illius impar:
 Qui patulo Christū licet in præsepe iacentem
 Agnouit tamen esse deum. Plebs omnis adorans

Insolito molles subiecit tramite uestes.
 Dicite gentiles populi: cui gloria regi
 Talis in orbe fuit: cui palmis compra uel unquã
 Frondibus arboreis laudem cœlestibus hymnis
 Obuia turba dedit domino: nisi cum patre Christo
 Qui regit æthereum princeps in principe regnũ

C. S. P. MIRABILIVM DIVINORVM
 LIBER QVARTVS.

Christum a Patre clarificatũ.

As inter uirtutis opes iam pxima pasce
 h Cœperat esse dies: domini cū gloria uellet
 Ponere mortalẽ: uiuamq; resumere carnẽ:
 Nõ aliã: sed rursus eam: quã mūere plenã

Lucis ab infernis releuans ad sydera uexit:
 Exclamansq; palam pater ista memet in hora
 Saluifica: sed in hanc ideo ueni tamen horam:
 Clarifica dixit nomen tuum: altaq; cœlo
 Vox resonans uenit per nubila clarificaui:
 Clarificabo iterum. Quid apertius est patre teste?
 Cœlo assertore? Ac nec sic cognoscere Christum
 Gens uoluit ludæa deum: pars esse ferebat
 Hoc tonitrum: pars angelicã crepuisse loquelã.
 O gens cæca oculis: o gens durissima corde
 Num tonitrus potuit Christũ: seu angelus ullus
 Authorem generasse suum: qui nomine patris
 Audito responsa daret: sed ab ore tonantis
 Naturam cognoscentis populus quo crederet astans:

SECVLII

Vox emissa suo respondit consona uerbo?

Christū lauise pedes discipuloꝝ.

Annuæ tunc sacræ celebrans per mūnera cœnæ
 Paschales ex more dapes : humilemq; ministrū
 Se faciens: & grata suis exempla relinuens:
 Asurgit: famulisq; libens famulatur: & omnem
 Linteolo accinctus tantum inclinauit honorem:
 Discipulis: ut sponte lauans uestigia cunctis
 Nec ludam exciperet: quem proditiōis iniquæ
 Nouerat authorem. Sed nil tibi gloria sæue
 Traditor illa dabat pedibus consistere mundis:
 Qui sensu pollutus eras: uelut omne sepulchrum
 Exteriora gerens albæ uelamina formæ:
 Sordibus interius: fœdoq; cadauere plenum:

Panem Iudæ dedisse Christū.

Nec dominum latuere doli: scelerisq; futuri
 Prodidit authorem: panem cui tradidit ipse:
 Qui panis tradendus erat: nam corporis: atq;
 Sanguinis ille sui: postquā duo mūnera sanxit:
 Atq; cibum: potumq; dedit: quo perpete nunquā
 Esurient: sitientq; animæ sine labe fideles.
 Protinus in ludam sedes ubi liuor habebat
 Spiritus intrauit teterrimus: armaq; sumens
 In dominum seruile dedit cōsurgere bellum:
 Pactus grande nefas parua mercede: neq; illi
 Culpa datur precio: sed inhærent crimina facti
 Tantundem sceleris terdena numismata sumens

Argenti paruo cæcatus munere gessit:
 Quantum cuncta simul terrarū regna: marisq;
 Diuitias: omnemq; uagis cū nubibus æthram
 Si caperet: gesturus erat. Nec enim bona mundi
 Sufficerent magni fuso pro sanguine Christi:
 Qui pater est mundi: qui fecerat hunc quoq; nasci:
 Atq; utinā sterili damnatus matre nequisset
 Natalem sentire diem: nec luminis huius
 Auxisset placidas flabris uitalibus auras
 Aeterno torpore latens: miseroq; fuisset
 Sors melior: nescire datam quā perdere uitam:
 Aut male fusus humo confestim munera lucis
 Perderet: ut puluis quem uentus proiicit ingens
 A facie terræ: rapidisq; uolatibus actus
 Spargitur in uacuas nebulis obscurior umbras.
 Tu ne cruenta ferox, audax, infans, rebellis,
 Perfide, crudelis, fallax, uenalis, inique,
 Traditor immitis, fere proditor, impie latro
 Præuius horribiles comitaris signifer enses:
 Sacrilegamq; aciem gladiis: sudibusq; minacem
 Cum moueas: ore ora premis: inelliq; uenenū
 Inferis: & blanda dominū sub imagine prodis:
 Quid socium simulas: & amicū fraude salutas:
 Nunquam terribiles aut pax coniurat in enses:
 Aut truculenta pio lupus oscula porrigit agno.

Iesum traditū reddidisse aurem Malcho.

Traditus ergo uiris operator sanctus iniquis:
 Conseruam non liquit opem: puerog; reuulsam

Ense Petri: ne qua pius a pietate uacaret:
 Reddidit auriculam. Nec enim uindicta tonanti
 Conueniens humana fuit: qui millia patrem
 Angelicas sibimet legiones poscere posset
 Plus duodena dari: si mallet sumere poenas
 De meritis: quam sponte suas ignoscere plagas:
 Tunc parci mucrone iubet: quia uenerat ipse
 Ponere pro cunctis animam: non tollere cuiquā.

Iesum prædixisse Petro q̄ se negaturus esset.

Iamq; Petro clara iam dudum uoce fatenti
 Cum domino se uelle mori: prius aliger inquit
 Quam gallus cantet: hac me ter nocte negabis:
 Non reprobando fidem: sed prædicendo timorem.

In domum Caiphæ deductū Iesum:

Continuo ad uastas Caiphæ deducitur ædes.
 Ille sacerdotum fuerat tunc deniq; princeps:
 Et princeps scelerū. Nanq; hoc residente cathedra
 Pestifera falsis agitatum testibus ardet
 Concilium: iam iamq; uolant mendacia mille
 In dominū uanis hominū conflata labellis.
 Et pereunt leuitate sui: uelut ignis oberrans
 Arentes stipulas: uires cui summa cremandi
 Materies infirma rapit: uictorq; furore
 Labitur inualidæ deformis gloria flammæ.

Iesum colaphis & palmis cæsum.

Postquā nulla dolis patuit uia: brachia tolli

Armat in infantem saeuus furor. Heu mihi quātis
 Impedior lacrymis rabidum memorare tumultū
 Sacrilegas mouisse manus. Non deniq; passim
 Vel colaphis pulsare caput: uel cædere palmis:
 Aut spuerè in faciem plebs execranda quieuit.
 Ille tamen patiens subiecto corpore totum
 Sustinuit: nostræq; dedit sua membra saluti:
 Nanq; per hos colaphos caput est sanabile nostrū.
 Hæc sputa per Dominū nostram lauere figurā.
 His alapis nobis libertas maxima plaussit.

Petrum ter negasse Christum.

At senior: cui cuncta potens prædixerat auctore
 Quæ uentura forent: quoniã transire nequiuit
 Infectum: quod Christus ait: se prorsus adesse
 Ipsi e sociis semel: ac bis: terq; negauit.
 Et gallus cecinit: completa est sanctio Christi:
 Et sensus rediere Petri. Memor ille malorum
 Immemoris damnauit opus: gemituq; sequente
 Culpa fugit. Cedunt lacrymis delicta profusis:
 Et dulcem ueniam fletus generastis amari.

Iesum ductū ad Pilatū: & Iudā se suspēdisse

Ianq; dies aderat nocturna mœstior umbra
 Flagitium uisura nouum: tenebrisq; remotis
 Pandebat populis Iudææ crimina gentis.
 Mox igitur Dominū Pilati ad mœnia duci
 Nexibus astrictum Iudas ut uidit iniquus:
 Dirigit: scelerisq; sui commertia reddens:

Inca sum facti pretium non facta reliquit:
 Quid nam etenim prodest illic trepidare timorem?
 Nullus ubi timor est: aut quæ confessio tetro
 Lucet in inferno: cum iam dimersa securis
 Arboris infandæ radicibus exitialem
 Quæ peperit fructum seralia germina uertat
 Funditus: & dignis pereant mala robora flammis:
 Continuoq; trucis correptus mente furoris:
 Se quoq; morte petit: tanquã tunc sanior esset
 Cum scelus ulcisci præcurreret: ipsaq; diræ
 Gutturum uocis iter cuncti quæ uendere mundi
 Ausa redemptorem nodatis faucibus angens
 Infelicem animam laqueo suspendit ab alto.
 Lenior ira quidem tanto pro crimine culpæ:
 Cunctorum cui nulla foret par pœna malorū.
 Exitus hic mortis tamen & sublimis cadauer
 Ostendit populis quanto de culumine lapsus
 Pridem discipulus: qui nunc reus alta relinquens
 Sydera: tartareum descendit adusq; profundū.
 Tunc uir apostolicus: nunc uilis apostata factus:

Iesu obieuisse Iudæos q̄ regē se esse dixerit.

At dominus patiens cum præsidis ante tribunal
 Staret ut ad iugulum ductus mitissimus agnus:
 Nil inimica cohors infantis sanguine dignum
 Repperiens: regem q̄ se rex dixerat esse:
 Obiicit: & uerum mendax pro crimine ducit.
 Nec mirum si iura dei gens impia uitet:
 Imperiūq; neget, semper quæ idola adamauit:

Dilexit lucos. Simili nam more furentes
 Tunc coluere Baal: nunc elegere Barabbam!
 Damnatoq; pio: conseruatoq; proteruo
 Mutauit per utrunq; uiam sententia iustam:
 Author mortis erat: iussus qui sumere lucem.
 Author lucis erat: iussus qui sumere mortem!
 Credite iam Christum pro cunctis credite passum.
 Quid dubitatis adhuc? En lectus terga flagellis:
 Subditus opprobriis: pœnas amplectitur omneis:
 Nec dignus sentire necem: uel latro perire.

Iesum ad pœnam ductum.

Heu falx torua patrū segetem cœsura nepotū!
 Heu facinus Pilate tuum quot gesseris uno
 Crimina iudicio: uigili si mente notares:
 Nec solas lauisse manus: sed corpore toto
 Debueras sacrum ueniæ spectare lauacrum.
 Corripis infontem: sistis sub præside regem.
 Præponis humana deo. Qua morte teneris:
 Qui dominū numerosa Cruci post uulnera sigis!

Iesum ad pœnam ductum.

Cumq; datus sæuis ad pœnā sanctus abiret:
 Militibus uilem rubri sub tegmine cocci
 Vestitur chlamydem: species ut cuncta cruentæ
 Mortis imago foret: spinis circundedit amplum
 Nexa corona caput: quoniā spineta benignus
 Omnia nostrorum susceperat ille malorum.

Implet arundo manū: sceptrum quia mobile terræ
 Inualidū: fragile est: uacuum/leue/mox alienos
 Deponens habitus: propriū suscepit amictū.
 Scilicet humanæ positurus tegmina carnis
 Et sumpturus item: nil iam ut mutabile ferret:
 Post mortem propria cum maiestate resurgens
 Humano ponens mortalē tegmine carnem.

Fel Domino datum.

Nec sine diuino constat moderamine gestum:
 Quod uinum cum felle datū: tristemq; sapore
 Susciciens tetigit labiis: & ab ore remouit.
 Quippe necem paruo degustaturus amarā
 Tempore: quā reduci contemnere carne pararet.

Iesum patulo affixum signo.

Protinus in patuli suspensus culmine signi
 Relligione pia mutans discriminis iram:
 Pax Crucis ipse fuit: uiolentaq; robora membris
 Illustrans propriis pœnā uestiuit honore:
 Suppliciūq; dedit: signum magis esse salutis:
 Ipsaq; sanctificans in se tormenta beauit
 Neue quis ignoret speciem Crucis esse colendā
 Quæ dominū portauit ouās ratione potentis
 Quatuor inde plagas quadrati colligit orbis.
 Splendidus aūthoris de uertice fulget Eous.
 Occiduo sacræ lambuntur sydere plantæ
 Arcton dextra tenet: mediū læua erigit axem:

Cunctaq; de mēbris uiuit natura creantis:
Et cruce complexū Christus regit undiq; mundū.

Titulus in cruce/ græce/ latine/ & hebraice.

Scribitur & titulus hic est rex Iudæorum
Quod nihil a deitate uacet. Nam cœlitus actum
Hoc Hebræa refert: hoc Græca: Latinaq; lingua.
Hoc docet una fides: unum ter dicere regem.
Huius in exuuiis fors mittitur: ut sacra uestis
Intemerata manens a Christo schisma uetaret.

Duos latrones ad domini latera crucifixos.

Quin etiam in fonti latere ex utroq; cruentos
Constituere uiros: meritū licet omnibus unum
Non faciat similis quāuis sententia. Nanq;
Inter carnifices sancto pendente latrones
Par est pœna trium: sed dispar causa duorum:
Hi mundo sunt quippe rei pro crimine multo:
Huic reus est mundus saluatus sanguine iusto.
Suppliciiſq; tamen rerum dominator in ipsis
Iura potestatis non perdidit: æquus utrunq;
Iudex nanq; tuens hunc eligit: hunc reprobauit:
Amborū merita præcelso ex agmine pensans.
Vnus enim quē uita ferox nec morte reliquit:
In dominū scelerata mouens conuitia dictis
Mordebat propriis: & tanquā setiger hircus
Ore uenenoſo uitam lacerabat amœnam.
Alter adorato per uerba precantia Christo:

Saucia deiectus flectebat lumina: tantum
 Lumina. Nam gemmas arcebant uincula palmas.
 Quem dominus ceu pastor ouem deserta per arua
 Colligit errantem: secumq; adducere gaudet
 In campos Paradise tuos: ubi flore perenni
 Gramineus blanditur ager: nemorūq; uoluptas
 Irriguis nutritur aquis: interq; benigne
 Conspicuos pomis non deficientibus hortos:
 Ingemit antiquū serpens habitare colonum.
 Ambo igitur uarium diuerso: calle latrones
 Aggressi facinus uiolentū: grande patrarunt.
 Infernas adit ille fores: adit iste supernas:
 Ille profunda petens penetrauit claustra Gehennæ:
 Abstulit iste suis cœlorum regna rapinis.

Solem obscuratum in plenilunio
 præter naturam.

Interea horrendæ subito uenere tenebræ:
 Et totum tenuere polum: mœstisq; nigrantem
 Exequiis texere diem: Sol nube coruscos
 Abscondens radios: tetro uelatus amictu
 Delituit: tristemq; repleuit luctibus orbem.
 Tota sibi oppositū fratrem q; Delia haberet:
 Cum sub erat terris: super ille in culmine cœli
 Impia perpetuā timuerunt sæcula noctem.
 Hunc elementa sibi meruerunt cernere uultū:
 Auxiliis orbata patris: lætata per ortum:
 Mœsta per occasum. Nam lux ut tempore fulsit

Nascentis Domini: sic hoc moriente recessit.
 Non absens mansura diu: sed mystica signans
 Per spacium secreta suum: quippe ut tribus horis
 Cœca tenebrosi latuerunt sydera cœli.
 Sic Dominus clausi triduo tulit antra sepulchri.

Terremotum horrendum fuisse in
 morte Domini.

Nec tellus sine clade fuit: quæ talia cernens
 Funditus intremuit: dubioq; in fine supremū
 Expauit natura modum: ne cogeret omnem
 Summus apex inferna petens succumbere molem:
 Authoremq; sequens per tartara mundus abiret.
 Sed pietas immensa uagas properabat ad umbras:
 Perdita restituens: nec consistentia perdens.

Acetum porrectū sitienti Domino.

Nulla tamen tanti metuerunt signa pericli
 Qui Dominū fixere Cruci: quin insuper haustū
 Cum peteret sitiens unus de plebe nefanda
 Penniculo infusum calamo porrexit acetum:
 Manzeribus populis in deteriora uolutis
 Conueniens liquor ille fuit. Nam dulcia uina
 Sicut in horrendū cum conuertunt acetum
 A mensis proiecta iacent: ita tempore prisco
 Gens accepta Deo: nunc est odiosa propago.

SEDVLII

lesum expirasse: & multa sanctorum
 corpora resuscitasse.

Ergo ubi cuncta boni cōpleta est passio Christi:
 Ipse animā proprio dimisit corpore sanctam:
 Ipse iterum sumpturus eam: quia mortuus idem
 Idem uiuus erat: membris obeuntibus in se
 Non obeunte Deo: cuius uirtute retrorsum
 Infernæ patuere uiæ: ruptæq; fatiscunt
 Diuisa compage petræ rediuiua iacentum
 Corpora sanctorum fractis abiere sepulchris
 In cineres animata suos. Subitoq; fragore
 Illud ouans templū maioris culmina templi
 Procubuisse uidens: ritu plangentis alumni
 Saucia discisso nudauit pectora uelo:
 Interiora sui populis arcana futuris
 Iam referanda docens: quia lex uelamine Mosæ
 Tecta diu Christo nobis ueniente patescit.

Perfosso Christi latere sanguinem
 cum unda manasse.

Dic ubi nunc tristis uictoria? dic ubi nunc sit
 Mors stimulis horrenda tuis? quæ semper opimis
 Instaurata malis: cunctas inuadere gentes
 Pœnali ditione soles. En pessima non tu
 Peruenis ad Christum: sed Christus peruenit ad te:
 Cui licuit sine morte mori: quique omnia gignēs
 Omnia constituens: te non formauit ut esses.

Semine uipereo: culpa genitrice creatis:
 Et uenia regnante peris. iam spiritus artus
 Liquerat ad tempus: patulo iam frigida ligno
 Viscera pendebant: & adhuc furor arma ministrās
 Cuspide perfoſsum uiolat latus: eqꝫ patenti
 Vulnere purpureus cruor & simul unda cucurrit.
 Hæc sunt quippe sacrae pro relligionis honore
 Corpus. sanguis. aqua: tria uitæ munera nostra.
 Fonte renascentes: membris & sanguine Christi
 Vescimur: atque ideo templū deitatis habemur.
 Quod seruare. Deus nos annuat imaculatū:
 Et faciat tenues tanto māfore capaces.

Corpus domini conditū sepulchro.

Ergo ubi depositi thesaurū corporis amplius
 Nobilis accepit domino locus ille iacente:
 Nobilior surgente: tamen generatio fallax
 Augebat sub corde nefas: quod nocte silenti
 Discipuli Christū raperent: & abisse referrent
 Ter redeunte die: sicut prædixerat ipse.
 Quo stimulante metu uigilū munimina poscunt
 Plura dari: sæua que locum obsidione teneri.
 Si non dum post uincla crucis: post uulnera ferri:
 Post obitū mortis numerosa cæde cruentum
 Carnifices implestis opus: nec creditis illum
 Qui toties imis animas produxit ab umbris:
 Posse suam reuocare magis: peioribus aptos
 Consiliis armate dolos. Signate sepulchrum:

SECVLII

Ponite custodes. monumēto aduoluite saxum;
 Quis poterit seruare deum? cui cardine rerum
 Cuncta patent: undis habitat: per tartara regnat:
 Et cœli de nube tonat: quid sæue tumultus
 Excubiis deperdis opus? quid niteris illam
 Explorare fidem: cui non uis credulus esse?

Christū die tertia resurrexisse a mortuis:

Cœperat in terra post tristia Sabbata felix
 Irradiare dies: culmen qui nominis alti
 A domino domināte trahit: primusq; uidere
 Promeruit nasci mundū: atq; resurgere Christum.
 Septima nam Genesis cum dicit Sabbata claret
 Hunc orbis caput esse diem: quem gloria regis
 Nunc etiam proprii donans fulgore trophæi
 Primatum retinere dedit: hoc luminis ortu
 Virgo parens: aliaq; simul cum munere matres
 Melsis aromaticæ notum uenere gementes
 Ad tumulū: uacuumq; uident iam corpore factū:
 Sed plenum uirtute locum. Nam missus ab astris
 Angelus amoti residebat uertice saxi:
 Flammeus aspectu: niueo præclarus amictu:
 Qui gemina specie terrorem & gaudia portans:
 Cunctaq; dispensans: custodibus igne minaci
 Venerat in formā Christum quærentibus albam:
 Illæ igitur Dominū calcata uiuere morte
 Angelica didcere fide: perterritus autem
 Miles in ancipiti retinet discrimine uitam

Deserta statione fugax: testisq; timoris
 Vera refert gratis: postquã data munera fallit:
 Discipulũq; globum placidi sub tempore somni
 Clam sibi nocturna Christũ abstraxisse rapina
 Compositus simulator ait. Fare improbe custos:
 Responde celerata cohors: si Christus (ut audes
 Dicere) concluso furtim productus ab antro
 Sopitos latuit: cuius iacet intus amictus:
 Cuius ad exuias sedet angelus: an ne beati
 Corporis ablator uelocius esse putauit
 Soluere contectũ: quam deuectare ligatum?
 Cum mora sit furtis contraria: Cautius ergo
 Cum domino potuere magis sua lintea tolli.
 Mentita est uox uana sibi. tamen ista figuram
 Res habet egregiam. Iudæis constat ademptũ:
 Quem nos deuoto portamus pectore Christũ.

Iudæã miserã fore q; Christũ occiderit.

Plange sacerdotes perituros: plange ministros:
 Et populum Iudæa tuum pro talibus ausis:
 Non tuba/ non unctus: nõ iam tua uictima grata est.
 Quæ nam bella tibi clanget tuba rege perempto?
 Quis tuus unctus erit: quæ uerum occideris unctũ?
 Victima quæ dabitur: cum uictima pastor habetur?
 Discedat Synagoga suo fuscata colore
 Ecclesiam Christus pulchro sibi iunxit amore:
 Hæc est conspicuo radians in honore Mariæ:
 Quæ cum clarifico semper sit nomine mater.

Semper uirgo manet: huius se uisibus astans
 Luce palam dominus prius obtulit: ut bona mater
 Grandia diuulgans miracula: quæ fuit olim
 Aduentis iter: hæc sit redeuntis: & index:

Christū discipulis agnitū in fractione panis:

Mox aliis conuiuia potens in fragmine panis
 Agnitus: enituit: quia uerus panis apertis
 Semper adest oculis: fidei quos gratia claros
 Efficit: ut dominū uiuentem cernere possint.

Sæpe Christū apparuisse discipulis.

Sæpe dehinc proprios diuersi temporis hora
 Discipulos manifestus adit: uescantibus illis
 Extemplo nunc ora ferens: nunc piscis abusti:
 Atq; saui mandens epulas: quo rite doceret
 Corporeas res esse dapes: seseq; uideri
 In membris quibus ante fuit: formidine rursus
 Plebis apostaticæ: dominū quæ cæca negasset.

Christū ostendisse discipulis plagas suas:

Cum foribus clausis resideret turba fidelis
 Pace salutantis sese intulit: atq; foratas
 Expediens palmas: nudat latus. Ast ibi Thomas:
 Cui Didymus cognomen erat: cum fratribus una
 Non fuerat: dubioq; fidem sub corde gerebat.
 Donec rursus eo pariter residente ueniret:
 Qui nunquā subtractus erat: tunc limine clauso

Constitit in medio: non dedignatus apertum
 Discipulis monstrare latus: tactuq; probari
 Vulneris: & mentem pacienter ferre labantis.
 Agnitus hinc potius q; sit dubitantis amicus.
 Quisquis enim artifices cæca sub imagine fraudes
 Instruit & uarias cupit exercere figuras:
 Non uult agnosci: non uult sua facta requiri:
 Ut lateant sub nube doli: nebulaque recludens
 Omnia: sollicitos odit simulator amicos.

Christū piscanti Petro in dextram
 retia iacere iussisse.

Gnarus item dominus Petro piscante per æquor
 Cum sociis captum esse nihil: dimittere lina
 In dextras hortatur aquas: mox gurgite cluso
 Pendula fluctiuagam traxerunt retia prædam:
 Per typicam noscenda uiam non retia dignis
 Lucida sunt præcepta dei. quibus omnis in illa
 Dextera parte manens concluditur: ac simul ulnis
 Fertur apostolicis domini ad uestigia Christi.
 Nec pisces prunæq; uacant: & panis in uno
 Discipulis inuenta loco. Quis nam ambigat unam
 His rebus constare fidem: quippe est aqua piscis:
 Christus adest panis: sanctus: quoq; spiritus ignis.
 Hinc & enī abluimur: hinc pascimur: inde sacramur:
 Tunc epulis præceptor eos inuitat edendis
 Alloquiis de more piis: mensamq; petentes
 Vnanimis nota domini bonitate fruuntur.

Et Christū sentire suum: modicoque paratus
 Postquam uicta fames & surrexere relictis
 Rite choris: an corde Petrus se diligit alto
 Explorat dominus: Petrus annuit. Ergo nitentes
 Pastor amans augere greges: operario in omni
 Parte bono commédât oues commendat & agnos:
 Hæc terno sermone monens: ut terna negantis
 Culpa recens parili numero purgata maneret.

Quid præceperit Christus apostolis
 cum ultimo eis apparuit.

Inde sequēda docens: pacē omnes inquit habete.
 Pacem ferte meam. pacem portate quietam.
 Pacem per populos monitis dispergite sanctis:
 Et mundū uacuate malis: gentesq; uocate
 Finibus e cunctis: latus qua tenditur orbis:
 Iussis mando meis: omnesq; in fonte lauari.

Christū corā omnibus ascēdisse in cœlū.

Hæc ubi dicta pio dominus sermone peregit:
 Bethaniæ mox arua petit: coramq; beatis:
 Qui tantum meruere uiris spectare triumphū:
 Aethereas euectus abit sublimis in auras.
 Ad dextrā sedet ipse patris: mundūq; gubernat
 Iure suo: qui cuncta tenens excelsaq; & ima
 Tartara post cœlum penetrat: post tartara cœlum.
 Illi autem læti cernentes uultibus altas
 Ire super nubes dominū: tractusq; coruscus

Vestigijs calcare suis: uenerantur adorant;
 Sydereasq; uias alacri sub corde reportant:
 Quas cunctos doceant testes. Nam iure fideles
 Diuinæ uirtutis erant: qui plura uidentes:
 Innumerabiliū scripserunt pauca bonorum:
 Nam si cuncta sacris uoluissent tradere chartis:
 Facta Redemptoris: nec totus cingere mundus
 Sufficeret; densos per tanta uolumina libros.
 FINIS.

Hoc opusculum non a Sedulio authore editum est:
 sed a Turtio Ruffo Asterio quinto. V. C. ex/
 consule ordinario: atq; patritio: qui id
 inter scripta Sedulii inuenit.

Antemus socii domino cātemus honores.
 c Dulcis amor Christo personet ore pio.
 Primus ad ima ruit magna de luce supbus.
 Sic homo cū tumuit primus ad ima ruit.

Vnius ob meritum cuncti periere minores.

Saluantur cuncti unius ob meritum.

Sola fuit mulier: patuit qua ianua leto.

Ex qua uita rēdit: sola fuit mulier.

Frater iniquus erat: iustum qui perculit olim.

Damnator Christi frater iniquus erat.

Transitus ille monet: quid prima amisit origo.

Quid uentura paret: transitus ille monet.

SEDVLII

Arca leuatur aquis: homines ne perderet æquor.

Ne pereant homines arca leuatur aquis.

Sume pater populos pro nati uulnere cunctos:

Cum tradis Christū sume pater populos.

Hostia summa patris tacitis signata figuris:

Quam referat Christus hostia summa patris:

Claudicat ecce uidēs dominū dum præualet hæres:

Aspera gens Christum claudicat ecce uidens.

Reppulit ille famem frater: quem uendidit auro.

Venditus ab Iuda reppulit ille famem.

Perfide corde peris dum uastant omnia plagæ:

Dum cessant plagæ perfide corde peris.

Agnus ab hoste sacer conduxit sanguine patres:

Sanguine nos reuocat agnus ab hoste sacer.

Obruit unda nefas populo gradiente per æquor:

Nunc mundi populis: obruit unda nefas:

Murmurat impietas manna ueniente refecta:

Panis adest Christus murmurat impietas:

Plebs sibi dura caput terræ cultoris adoptat.

Abstulit heu Christū plebs sibi dura caput.

Lex dedit indicium ueteris de crimine pœnæ:

Quodq; salus ueniat: lex dedit indicium.

En lapis irriguus faciare incredule fonte.

Qui Christū reprobas en lapis irriguus:

Carpitur igne sacro munus: uotumq; priorum.

Seditiosa tribus carpitur igne sacro.

Regna beata patris legis non contigit hæres:

Christus dispensat regna beata patris.

ELEGIA

40

Destruit arca dei muros dum circuit hostem.
 Sic hostem mundi destruit arca dei.
 Area uellus habet madido sed uellere sicca est.
 Siccum tota madens area uellus habet.
 Vincis honore dei promisso munere gentes:
 Effectum natæ uincis honore dei.
 Tu decus omne tuis: qui sternis cæde Goliām:
 Qui uincis mundum tu decus omne tuis.
 Maxima dona dei cuncti cecinere prophetæ:
 Impleuit Christus maxima dona dei.
 Pondera dura tulit mandatū legis: & iram.
 Gratia mandati pondera dura tulit.
 Virgo Maria nitet nullo temerata pudore:
 Post partum pueri uirgo Maria nitet.
 Filius hic hominis sit maxima quæstio mundi:
 Nobiscum deus est filius hic hominis.
 Gaudia magna dei mundus percepit & ambit:
 Respuit heu mundus gaudia magna dei.
 Signa mouent populos: cernunt magnalia cæci:
 Nulla tamē duros signa mouent populos.
 Aspera mors populis ligno deducta cucurrit
 Aufertur ligno aspera mors populis.
 Ipse tulit dominus pro pœnis munera seruis:
 Pro seruis pœnas ipse tulit dominus.
 Vita beata necem miseris auertere uenit:
 Depulit a miseris uita beata necem.
 Lumen adesse dei persensit tartarus ingens:
 Nec cernunt homines lumen adesse dei.

SEDVLII

Mors fera per hominē miserū sibi subdidit orbem.

Subdita congemuit mors fera pet hominem.

Suscitat ecce genus morti pater ille prophanus.

Ad uitam Christus suscitāt ecce genus

Hic populus dominū dura ceruice negauit.

Suscepit primus hic populus dominum.

Sanguine læta redit fuso gens impia Christi.

Gustato Christi sanguine læta redit.

Crimina cuncta suis terrenus contulit author.

Dissoluit Christus crimina cuncta suis.

Libera corda sibi facinus deuinxerat olim.

Nunc rescit Christus libera corda sibi.

Fortia uincla dedit peccati sæua potestas.

Dulcis amor Christi fortia uincla dedit.

Iam super astra sedet: cuncti exultate fideles.

Perfide quid sæuis: iam super astra sedet.

Mortuus ille tonat: cœlum terrāq; subegit.

Quid faciant hostes: mortuus ille tonat.

Pellitur umbra die Christi ueniente figura

Christus adit gentes, pellitur umbra die.

Te properare docent & signa & sæcula prima.

Nos sacra quæ gerimus te properare docent.

Vnicus adueniens firmauit uota priorum.

Vota dedit nobis unicus adueniens.

Passio Christe tua compleuit munera legis

Munera nostra replet, Passio Christe tua.

Hic homo qui deus est spes est antiqua priorū.

Spes cum sine piis hic homo qui deus est.

40
ELEGIA

Munus erit fidei toto credentibus auro:
Qui dedit: ut credant munus erit fidei.
Te ueniente deus mundanus concidit error:
Concidit hic mundus te ueniente deus.
Gratia plena dei est: quæ totis gentibus extat.
Abscedant sectæ, gratia plena dei est.
Sola columba redit: quæ totum circuit orbem.
Discedant corui: sola columba redit.
Adueniet dominus dare digna piis: mala prauis.
Credite iam miseri adueniet dominus.
Viso Christe tui tormentū & pœna malorū est:
Gloria cuncta bonis uisio Christe tui.
Gloria magna patri semper tibi gloria nate.
Spiritu & nato gloria magna patri.

FINIS:

Sedulii Epigramma.

Hæc tua perpetuæ quæ scripsi dogmata uitæ:
Corde rogo facias Christe manere meo.
Ut tibi quæ placeant tete fauente requirens:
Gaudia cœlorum te duce Christe metam.

C. Sedulii presbyteri hymnus de Christo succincte
ab Incarnatione usq; ad Ascensionem.

A solis ortus cardine adusque terræ limitem Christū canam ⁹ principē natum Maria Virgine.	Hostis Herodes impie: Christū uenire qd times: non eripit mortalia: qui regna dat coelestia
Beatus author sæculi seruile corpus induit: ut carne carnem liberans ne perderet quos cōdidit.	Ibant magi quam uiderant stellam sequētes præuiā: lumen requirunt lumine: deum fatentur munere.
Castæ parentis uiscera coelestis intrat gratia. uenter puellæ baiulat secreta: quæ nō nouerat.	Katerua matrū personat. conlisa deflens pignora: quoz; tyrannus millia Christo sacrauit uictimā!
Domus pudici pectoris templū repente fit dei: intacta nesciens uirum uërbo cōcepit filium.	Lauacra puri gurgitis coelestis agnus attigit. peccata quæ non detulit nos abluendo sustulit.
Enixa est puerpera: quē Gabriel prædixerat. quem matris aluo gestiēs clausus Ioannes senferat.	Miraculis dedit fidem habere se deum patrem: infirmā sanans corpora resuscitans cadauera.
Fœno iacere pertulit. præsepe non abhorruit. paruoz; lacte pastus est: per quem nec ales esurit.	Nouum genus potentia: aquæ rubescunt hydria: uinumq; iussa fundere: mutauit unda originem.
Gaudet chorus coelestiu: & angeli canunt deo. palamq; sit pastoribus	Orat salutem seruulo flexus genu Centurio: credentis ardor plurimus

42
Petrus per undas ambulat
Christi leuatus dextera.
natura quam negauerat
fides parauit semitam.

Quarta die iam foetidus
uitam recepit Lazarus
Cunctisq; liber uinculis
factus superstes est sibi.

Riuos cruoris horridi
contacta uestis obstruit
fletu rigante supplicis
arent fluenta sanguinis.

Solutus omni corpore
iusus repente surgere
suis uicissim gressibus
æger uehebat lectulum:

Tunc ille Iudas carnifex
ausus magistrū tradere:
pacem ferebat osculo:
quā nō habebat pe ctore.

Verax datur fallacibus
pium flagellat impius
Cruciq; fixus innocēs
coniungitur latronibus.
Xeromyrrhā post sabbatū
quædā uehebāt corpori.
quas allocutus angelus.
uinū sepulchro non tegi:
Ymnis uenite dulcibus
omnes canamus subditū
Christi triūpho Tartarū
qui nos redemit uenditus
Zelum Draconis inuidi
& os leonis pessimi
calcauit unicus dei
seleque cœlis redidit.

Finit Hymnus Sedulii presbyteri de Christi laudibus:
in quo uersiculor; principia grādiusculis notata
literis continent omnes literas Alpha/
beti: ab. A. usq; ad. Z.

Viennæ Pannoniæ per Hieronymum Philouallem:
& Ioannem Singreniū. Expensis uero Leon/
hardi Alantse. Ciuis & Biblio. Viennensis
VIII. Idus Maii. Anno, M. D. XI.

